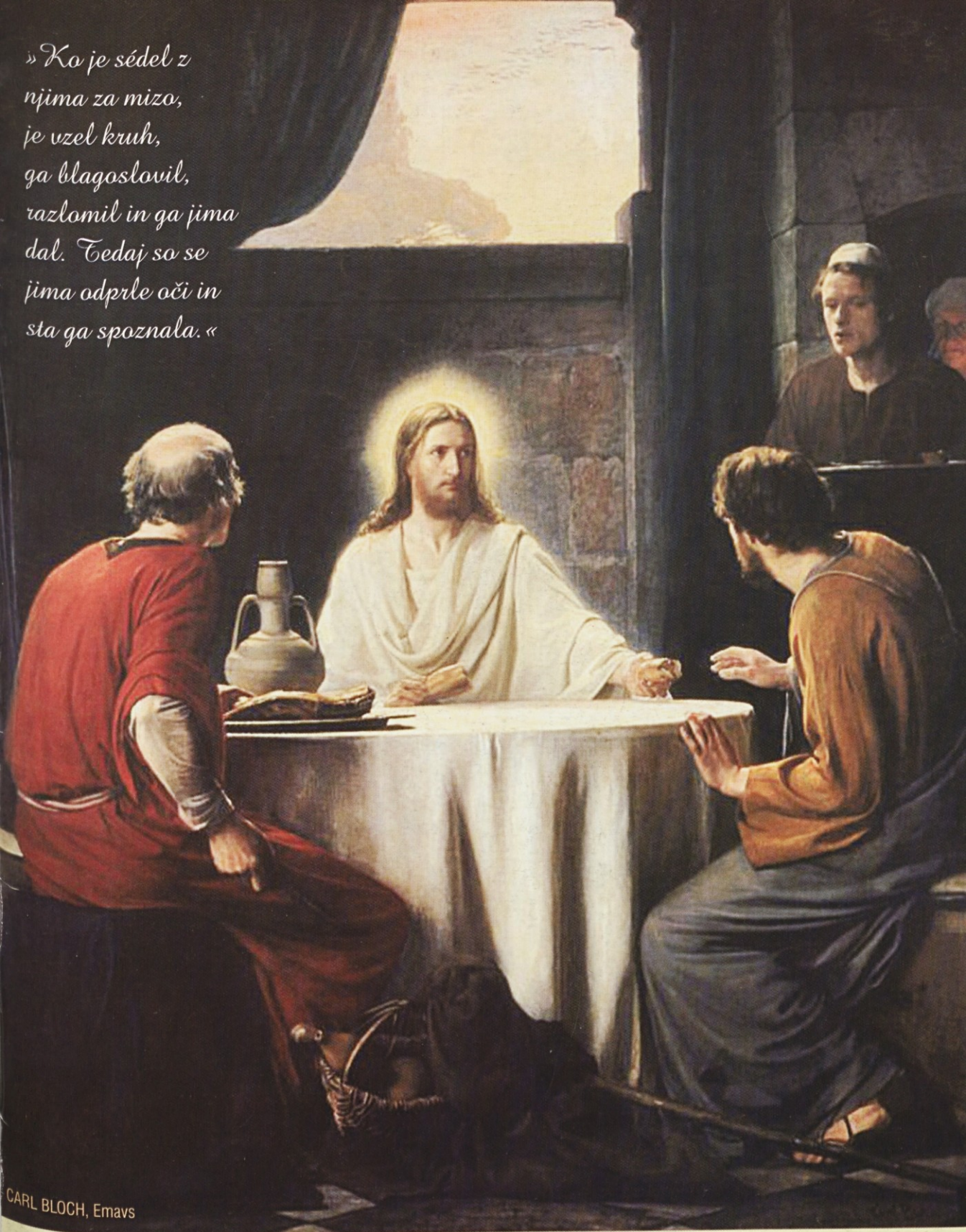

» Ko je sédel z
njima za mizo,
je vzel kruh,
ga blagoslovil,
razlomil in ga jima
dal. Tedaj so se
jima odprle oči in
sta ga spoznala. «

CARL BLOCH, Emavs

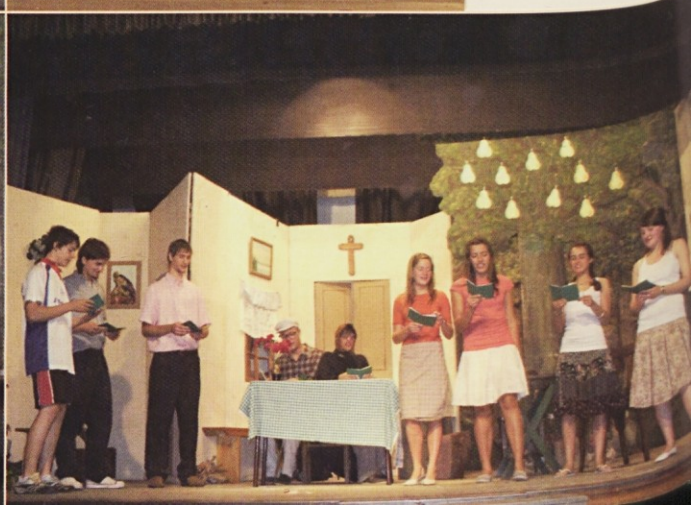
Duhovno življenje

BUENOS AIRES LETO 76 +++ 4 • APRIL 2009

V mendoškem Slovenskem domu so uprizorili za materinski dan prizor "Groz".

Foto Jože Štirn

NAŠ NAJVEČJI PRAZNIK

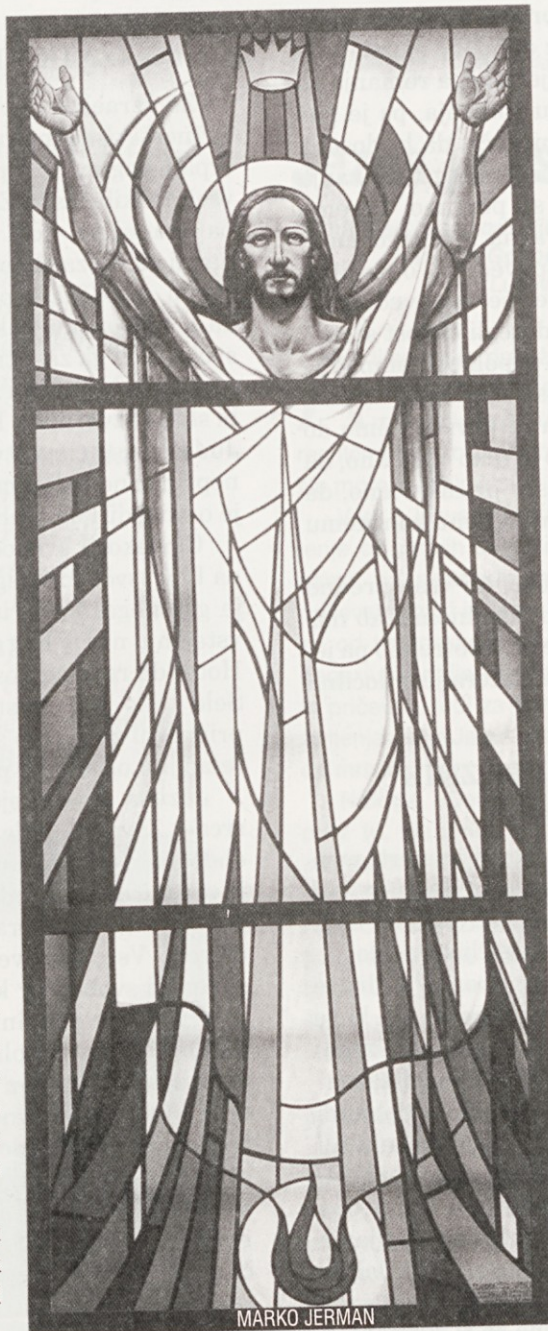
JURE RODE

Nedelja, ki se je začela z Jezusovim vstajenjem iz groba, je tisti dan, ki ga je naredil Gospod. Premagana je bila smrt. Zdrobljena je bila moč satana, ki si je zamislil prvi greh in z njim uničil človekovo prijateljstvo z Bogom. Z Jezusovim vstajenjem sta celo trpljenje in smrt dobila zadnji smisel sedanjega življenja, saj se bo nadaljevalo v nebesih. Zato nas Cerkev na dan vstajenja vabi: radujmo se in veselimo se ga!

IZ SMRTI V ŽIVLJENJE

Edini veljavni vzrok velikonočne radosti in našega najglobljega veselja je od mrtvih vstali Kristus. Okoliščine telesne smrti so nam res še vedno uganka (kdaj, kje, kako, zakaj), a zagotovljena nam je obljuba prihodnje nesmrtnosti, večnega življenja pri Bogu. To nadčasovno velikonočno radost povzema pesem: *Zapoj veselo, o kristjan, veselja tvojega je dan! Kristus je vstal in premagal smrt, vstali bomo tudi mi.*

Zato je velika nedelja višek cerkvenega leta, praznik vseh praznikov. Zato je tudi značilno za krščansko vero,

da je vera življenjskega veselja. Kristusova zmaga nad grehom in smrtjo je vir in jamstvo te osrečujoče radosti. Ob tej resnici lahko verjamemo, da krščanstvo ni le zbirka predpisov, zapovedi in prepovedi. Vsak krščanski praznik, še najbolj velika noč, je podlaga za trdno upanje v neminljivo velikonočno srečo in slavo.

Na velikonočno nedeljo molimo: »O Bog, ki si današnji dan po svojem Sinu premagal smrt.« Verujemo, da se je to res zgodilo in da nam je Jezusovo vstajenje poročstvo, da bomo z njim poveljani vstali tudi mi. Smrt ni zadnja postaja našega življenja, je le prehod iz vsega minljivega v vse neminljivo. Resnica o Jezusovem vstajenju in skrivnost našega poveljavanja sta neizčrpni, sta predmet naše vere in upanja, dokler ne pridemo do gledanja Boga iz obličja v obličje. To možnost nam je Kristus pridobil za ceno trpljenja, smrti in vstajenja.

ODKUPLJENI ZA BOGA

Na prvo veliko noč je bila premagana smrt vsake duše, ki hoče sprejeti vse milosti odrešenja. Postali

smo spet Božji prijatelji, Božji otroci in s Kristusom sodediči nebes. Zmaga nad večno ločitvijo od Boga je bistvo vstajenja. Velikonočno veselje more zato doživljati le resen in iz vere živeč kristjan.

Kolikor bolj smo se v postnem času skušali približati trpečemu Gospodu in njegovi odpovedi svoji volji, toliko večje, lepše in bolj iskreno bo naše velikonočno veselje. Radosti Kristusovega vstajenja postane deležna duša, če prej z Gospodom trpi na Golgoti. Če grešna nagnjenja, samoljubje, sebičnost, napuh in vse, kar Bogu ne more biti všeč, pribije na križ in spokorjena ter očiščena po njegovi milosti hoče vstati iz duhovne smrti.

Zadnji smisel našega življenjskega romanja so nebesa. Na tej zemlji, v času romanja, pa je naš cilj čistost srca. Brez te ni mogoče, da bi dosegli svoj končni cilj. To je ves smisel našega delovanja in trpljenja. Zato molimo, se postimo, beremo Sveto pismo, si nalagamo razna premagovanja, prejemamo zakramente (spoved in obhajilo), gojimo pobožnost do Marije, se odpovedujemo zemeljskim dobrinam, da bi dosegli čistost srca.

Molitev, post, pokore niso popolnost, ampak le sredstvo, da jo dosežemo. Niso sami sebi namen, marveč nam le pomagajo, da se povzdignemo do Bogu vsečnega življenja. Zato je tako odločilno, da si predvsem in na prvem mestu prizadevamo, da svoje srce in življenje usmerimo k temu končnemu namenu.

V tem življenju je nemogoče, ali vsaj izredno težko, da bi se Bogu predajali popolnoma, ko nas spremlja slabost in krhkost telesa; potrebno pa je, da imamo vsak čas pred očmi, katera je odločilna smer našega življenja.

VELIKA NOČ JE PRAZNIK ŽIVLJENJA

Ob spominu Jezusovega trpljenja in smrti nam praznik vstajenja govori tudi o našem rojstvu, o naši smrti in o tistem, kar bo to smrt preživelo, kar bo iz te smrti kot nekaj duhovnega neuničljivo vstalo.

Od kod prihajamo? Kam gremo? Ali se pojavljamo iz nič na nerazumljiv način, da bi se po preteku našega časa na nerazumljiv način zopet povrnili v nič? Je naša smrt naš dokončni zaton? Odkar živi človeštvo, se bori s takimi in podobnimi vprašanji. Poleg vprašanja o božjem bivanju ali nebivanju, o božji prisotnosti ali neprisotnosti na zemlji je vprašanje o življenju po smrti eno osnovnih vprašanj. Kakšne možnosti življenja po smrti si ljudje zamišljajo? Nekateri si lahko predstavljajo, da gre osebni razvoj naprej (toda kje, kako...?). V času komunizma so si zgrajeni in

misleči partijci želeli, da živijo naprej – v svojih potomcih (pa oni osebno...?). Kako revni so takšni in podobni odgovori na temeljno vprašanje o življenju po smrti!

Nam pa je bil podarjen pravilni odgovor na to vprašanje ne z besedo ali v kakem razmišljanju, ampak z dejstvom Jezusovega vstajenja. *»On je uničil smrt, osvetlil pa življenje in neminljivost...«* (2 Tim 1,10). V tem je začetek in garancija našega vstajenja. Živimo sedaj, da bomo potem večno živeli!

PRAZNIK RESNIČNE SVOBODE

Za Izraelce je bilo osvobojenje iz egiptovske sužnosti osnovno narodovo doživetje. Iz tega so črpali pogum in upanje v mesijanske obljube v vseh težkih časih. Zgodovina izraelskega ljudstva pa – na žalost – tudi nazorno dokazuje, da je človek nagnjen, da začne oboževati samega sebe ali delo svojih rok. Tako so preroki prišli do spoznanja, da je v človeku nekaj, kar ga odvrča od prave svobode in ga zaslužni stvarem tega sveta. Človek postane odvisnik ali zasvojen od stvari, namesto da bi služil Stvarniku. In zato je Bog hotel osvoboditi Jude in vse človeštvo ne samo politično, ampak neprimerno bolj temeljito in dokončno. Hotel nas je osvoboditi od greha, ki je počelo vsega zla.

Človekova svoboda je res popolna, ko dovoli, da Bog osvobodi njegovo srce, osvobodi vsega, kar je grešnega. Po Kristusovem trpljenju, smrti in vstajenju nas je Bog osvobodil vseh naših pregreh. Hoče, da resnična osvoboditev seže prav do srca. Šele tako smo postali popolnoma svobodni in pripravi za zvesto službo Gospodu. Moral nas je temeljito očistiti in posvetiti.

Jezusa imenujejo »človek novega duha in srca«. Zavedal se je, da se z njim začneja novo obdobje in dokončno odreševanje človeštva. Jezus je uresničena svoboda. Na njem moremo videti in občudovati, kaj se pravi biti osvobojen in svoboden človek. Vse, kar vemo o njem, nam govori o suvereni svobodi, v kateri je živel. Ta svoboda se je izražala v popolni in prostovoljni pokorščini Očetovi volji, v popolni odpovedi sebi in popolnem darovanju Očetovim načrtom. Biti na razpolago Očetu je bilo osnovno vodilo njegovega življenja. Svoboden je bil do sorodnikov, do farizejev, svoboden do judovskega zakona, svoboden celo v odnosu do smrti. Zato je vstali Gospod začetnik nove stvarnosti, začetek popolnoma osvobojenega človeka. In v to novo stvarstvo je samo ena pot: *»Jaz sem pot, resnica in življenje«* (Jn 14,6).

»Če ostanete pri mojih besedah, boste zares moji

učenci in potlej boste spoznali resnico in resnica vas bo osvobodila» (Jn 8,31). V zmoti ni mogoče biti svoboden. Zato za človeško osvobojenje ni vseeno, kakšen nazor ima kdo, kaj ima za popolno in dokončno resnico. Neznanje, nevednost, zмота ali laž so oblike duhovne nesvobode, odvisnosti in zasvojenosti.

Spoznati in priznati resnico je za človeka veliko osvobojenje. Spričo tega imamo dve obveznosti: spoznati in priznati resnico ter dolžnost spoznati in priznati moralno dobro - živeti po pravilno

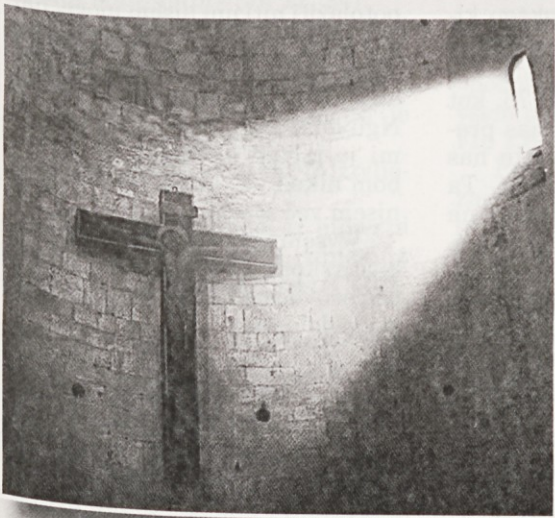
Vsa celica je polna aleluje...

MATI ELIZABETA KREMŽAR

*Vsa celica je polna aleluje,
raz stene se smehlja velika noč,
na mojem oknu sonce zlate kuje,
igra se z njimi cvet škrlatno vroč.*

*Velika noč me gleda dol z razpela ...
Ne vidim več krvi, globokih ran,
ne vidim krone trnove krog čela,
kot sonce zdaj žari odprta stran.*

*Vsa celica je polna aleluje,
le njega gledam, Kralja vse časti,
ob praznem grobu duh se moj raduje,
on, ki ga ljubim, Jezus, Bog živi!*

vzgojeni vesti. To ne nasprotuje svobodi. Jo pri-
naša in ohranja. Jezus je do konca živel za resnico.
Zvestoba ga je peljala celo v smrt, vendar je pribit
na križu ostal popolnoma svoboden. Tako nam je
nakazal pot v našo lastno svobodo, v naše odrešenje
- pot trajne zvestobe Resnici, do smrti.

Lepo in krščansko popolnoma primerno veli-
konočno voščilo bi bilo to: Stopimo na to pot
odrešenja in svobode, pred nami sveti luč vstalega
Zveličarja. Po poti velikonočnega veselja bomo šli
varno naproti Resnici, Sreči in Življenju!

Jezus je vstal od mrtvih!

*Kamen so našle odvaljen od groba in stopile so noter,
a telesa Gospoda Jezusa niso našle.*

(Lukov evangelij 24,2)

Ali se lahko dokaže
s človeškimi argu-
menti, da je Jezus
resnično vstal od mrtvih?
Ne more se dokazati.

Vera v Jezusovo vsta-
jenje od mrtvih se opira
samo na neprekinjeno
pričevanje mož in žena, ki
so od tistega velikonoč-
nega jutra dalje verovali
in pričevali, tudi za ceno
življenja, da je Jezus vstal
od mrtvih.

Naloga Cerkve je
prav to, da pričuje, da
od tistega velikonočnega
jutra do danes, od tistih
žena do nas, vzklik vese-
lja: »Jezus je res vstal od
mrtvih!« ni pravlјica, tem-
več najčudovitejša res-
nica človeške zgodovine.

To pojasnjuje, zakaj
je Cerkev, s podporo in
nadzorom Petrovega na-
slednika, tako pozorna
- celo tako zelo pozorna,
da se zdi že kar toga
- na to, da se nit, ki po-
vezuje današnje škofe in

GOZZOLI/BENOZZO

ZAPUŠČEN OD OČETA

FRANÇOIS X. NGUYEN VAN THUÂN (10)

kristjane z doživetjem žena in apostolov v tistem velikonočnem jutru, ne bi nikoli stanjšala in pretrgala.

Pričevanje, ki mu je mogoče verjeti, samo če kristjani temeljijo svoje življenje na Jezusovem vstajenju od mrtvih. Če torej dokazujejo s svojimi vsakodnevnimi izbirami, da ne živijo za to, kar je na zemlji, temveč za to, kar je zgoraj (prim. Pismo Kološanom 3,1-4). Tam jih pričakuje vstali Gospod in čaka življenje, ki se nikoli ne konča.

TONINO LASCONI

TRAPISTOVSKI MENIH, PRVAK ROŽNEGA VENCA

Kitajski duhovnik Nicolas Kao Shi Qian, ki živi v Hong Kongu in je star 110 let, je pozno odkril svoj meniški poklic, ko se ga je pa zavedel, je postal zelo goreč. V trapistovski samostan je vstopil leta 1972, po 39 letih duhovniške prakse, star 75 let.

Oče Kao je takole predstavil "svojo življenjsko skrivnost":

"Ne kadim, se ne jezim, ne jem veliko, ne delam nič slabega, se ne naveličam moliti, še naprej se udeležujem v športu. Tale rožni venec (ki ga pokaže) me spremlja že 74 let. Vsak dan ga molim in še po večkrat. Moja mati Marija je morda mislila, da sem ubogljiv sin in je zame prosila Jezusa, da mi je naklonil dolgo življenje."

In res je oče Kao znan zaradi svoje pobožnosti do Marije. V 110 letih svojega življenja je zgradil 6 kapel in 3 velike cerkve, vse posvečene Devici Mariji.

Prevedeno iz revije "Voici ta mère", Saint Denis du Maine, 2008

»**K**o sem se prvič zagovarjal pred sodiščem, mi ni nihče stal ob strani. Vsi so me zapustili. (...) Toda Gospod je ostal z menoj in mi dal moč, da sem tudi ob tisti priložnosti mogel oznanjati njegovo oznanilo« (2 Tim 4,1617).

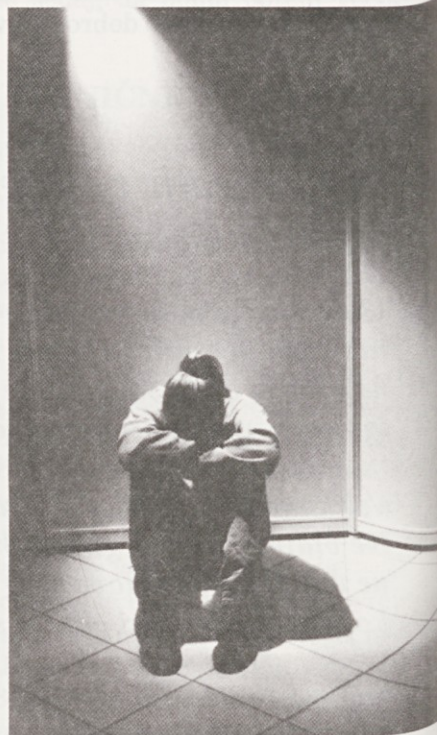
V teh Pavlovih besedah odseva moja izkušnja v trdih letih zavora. Ne da bi me moji verniki in moji duhovniki zapustili. Toda nihče ni mogel zame storiti ničesar. Ostal sem popolnoma osamljen in sem izkusil zapuščenost. Toda »Gospod je ostal z menoj«; torej nas Oče, tudi kadar se skriva, ne zapusti.

Zapor, kjer sem bil v prvih mesecih, je v najbolj katoliškem delu mesta Nhatrang, kjer sem bil škof osem let.

Zjutraj in zvečer sem iz svoje celice slišal zvonove moje stolnice in ves dan sem poslušal zvonove številnih župnij in redovnih skupnosti. Raje bi bil v gorah, da bi ne slišal.

Ponoči, v tišini, sem slišal hručenje valov Tihega oceana, ki sem ga nekoč videl z okna svojega urada. Nihče ni vedel, kje sem, četudi je bil zapor samo kakšen kilometer od moje hiše. Živel sem v absurdu!

Zvečer, 1. decembra 1976, kot sem že pripovedoval, so nas prepeljali iz zavora Thù Dúc in nas vkrcali na ladjo Hài Phòng. Ta večer so nas med čakanjem na vkrcanje v temi posedli po tleh. V daljavi, na razdalji treh kilometrov, sem videl luči mesta Saigon, središča škofije, v kateri sem bil 24. aprila 1975 imenovan za pomožnega škofa. Vedel sem, da je pred mano potovanje, ki me bo odpeljalo daleč od tod. Bolečina v meni je postajala uničujoča. Mislim sem na apostola Pavla, ko se je v Miletu poslavljaj od starešin iz

Efeza, vedoč, da jih ne bo nikoli več videl. In jaz se nisem mogel posloviti od svojih. Nisem jih mogel potolažiti niti jim nisem mogel dati kakšnega nasveta. V sebi sem jim rekel zbogom, predvsem mojemu dobremu staremu nadškofu Paulu Nguyenu van Binhu, in srce se mi je trgalo ob misli, da jih ne bom nikoli več videl. Do danes jih nisem več srečal.

V vsem tem sem izkusil globoko pastirsko trpljenje, vendar morem pričati, da me Oče ni zapustil in da mi je dal moč.

Naši trenutki zapuščenosti

Morebiti vsi - in to večkrat - preživljamo podobne trenutke zapuščenosti.

Ne čutimo, da bi bili razumljeni, včasih smo razočarani, izdani. Zaznavamo nezadostnost svojih moči in osamljenost ob nalogah, ki so večje od nas. Prihajamo v stik z žgočimi bolečinami Cerkve, celotnih narodov. V nekaterih trenutkih se zdi, da sama luč vere in ljubezni ugasne in se pogreznemo v žalost in tesnobo.

To so majhne ali manj majhne noči duše, včasih podaljšane, ki v nas zatemnijo gotovost glede navzočnosti Boga, ki je blizu in je dajal smisel vsemu našemu življenju.

To so noči, ki včasih dobijo epohalno in kolektivno razsežnost, kakor na primer v našem času, v katerem se je človek - kakor je prodorno pripomnil Janez Pavel II. - »kljub svojim osvojitvam dotaknil (...) brezna zapuščenosti, skušnjave nihilizma, nesmiselnosti tolikšnega fizičnega, npravstvenega in duhovnega trpljenja«.

Pavel je govoril o svojih najpomembnejših trenutkih zapuščenosti: »V nevarnostih pred rojaki, v nevarnostih pred pogani, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v puščavi, v nevarnostih na morju.« Na koncu pove, kaj je bilo zanj najbolj žalostno dejstvo, zaradi katerega je najbolj bližnji Jezusu: »V nevarnostih med lažnimi brati« (2 Kor 11,26).

Skrivnost križa

To je zakonitost evangelija: »Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre, ostane samo; če pa umre, obrodi obilo sadu« (Jn 12, 24).

In to je zakonitost, ki jo je živel Jezus v prvi osebi: njegova smrt je bila resnična, toda še resničnejše je prekipevajoče življenje, ki je vzniknilo iz te smrti.

Toda koliko je stalo to življenje!

Na zemljo je prišel iz ljubezni do nas, da bi v popolni edinosti z Očetovo voljo izpolnil načrt odrešenja sveta.

»Zaradi svoje neskončne ljubezni do ljudi«, piše Maksim Spoznavalec, »je postal zares in po naravi prav to, kar je ljubil.«

Neizrekljiva kenosis (izničenje) Boga, ki nam jo da Pavel zreti v slavni himni v pismu Filipljanom,

ko nam predstavlja Kristusa, ko odloži svojo Božjo podobo, sprejme »podobo služabnika« in postane v vsem podoben nam ljudem (prim. Flp 2,6-8).

Podoba Boga, ki se daje brez zadržkov, ki brez pridržkov daje svoje življenje, tako da gre na križ, kjer prevzame nase vso krivdo sveta, tako da si on, ki je »nedolžen« (Mt 27,4), »pravičen« (1Pt 3,18), nazadnje privzame podobnost z grešnim človekom.

»Kristus nas je odkupil od prekletstva postave (to je od greha) tako, da je za nas postal prekletstvo,« trdi Pavel (Gal 3,13).

Čudovita zamenjava med Bo-

gom in človekom: »*commercium caritatis* - zamenjava ljubezni«, je dejal sveti Avguštin, »*commercium salutare* - odrešenijska zamenjava«, Leon Veliki.

Jezusova zapuščenost

»Bog ga je storil za greh,« beremo v drugem pismu Korinčanom (prim. 2 Kor 5,21).

In tam, na križu, se Jezus, ko je že blizu smrti, obrne na Očeta in zakliče: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« (Mr 15, 34; Mt 27,46).

Skrivnostni klic Boga, ki se čuti zapuščenega od Boga. Na vrhuncu svojega življenja je bil Jezus izdan od ljudi, njegovi niso bili več z njim, in zdaj Bog, tisti Bog, katerega je Jezus klical za Očeta, Aba, molči. Sin izkuša praznoto njegove odsotnosti, izgublja občutje njegove navzočnosti. Neuničljiva gotovost, da ni nikoli sam (prim. Jn 16,32), da ga Oče zmeraj usliši (prim. Jn 11,42), da je orodje njegove volje, se umakne ponižni prošnji, polni tesnobe.

Zdi se, da se je takrat zatemnilo, kar je bilo najbolj njegovega: njegovo najbolj notranje zedinjenje z Očetom, tako da se ne čuti več Sina: »Moj Bog, moj Bog,« kliče, in nič več »Oče«.

Janez Pavel II. presenetljivo globoko prodre v to skrivnost: »Reči moramo, da te besede o zapuščenosti prihajajo iz dna nerazvezljivega zedinjenja Sina z Oče-

tom. Rodijo se zato, ker je Oče 'naložil nanj krivdo nas vseh' (Iz 53,6). Ustrezajo temu, kar je kasneje rekel sveti Pavel: 'Njega, ki ni poznal greha, je zavoljo nas storil za greh, da bi mi postali Božja pravičnost v njem' (2 Kor 5,21). Skupaj s tem strašnim bremenom, pod katerim Kristus izkuša 'celotno' hudobijo odvrnitve od Boga, ki jo vsebuje greh, doživlja v božji globini zedinjenja Sina z Očetom na človeško neizrekljiv način to trpljenje, ki je ločitev, zametavanje Očeta, prelom z Bogom.«

»To,« tako trdi sveti Janez od Križa, »je bila največja zapuščenost, ki jo je kdaj v življenju čutno doživel. (...) Tako je Kristus ostal poteptan in tako rekoč izničen.«

In vendar, nadaljuje sveti Janez od Križa, »je prav v tej zapuščenosti izvršil svoje najbolj čudovito življenjsko delo, večje od vsega, kar je v svojem čudežev in znamenj bogatem življenju kdaj izvršil v nebesih ali na zemlji: spraval in zedinil je namreč človeški rod z Bogom po milosti.«

Ta vrhunec bolečine, ki ga je dosegel Božji Sin, se torej razpira pred našimi očmi kot vrhunec njegove ljubezni do nas.

V neki intenzivni molitvi pravi Chiara Lubich takole:

»Da bi mi imeli luč, si ti oslepel.

Da bi mi imeli zedinjenje, si ti izkusil ločitev od Očeta.

Da bi mi imeli modrost, si se ti naredil za 'nevednost'.

Da bi se mi spet oblekli v nedolžnost, si ti postal 'greh'.

Da bi mi upali, si ti tako rekoč obupal.

Da bi Bog bil v nas, si ga ti čutil oddaljenega od sebe. Da bi bila nebesa naša, si ti občutil pekel. Da bi nam omogočil veselo prebivanje na zemlji med sto in več brati, si bil izločen iz nebes in iz zemlje, izmed ljudi in iz narave.

Bog si, moj Bog si, naš Bog

neskončne ljubezni.«

Eno z Očetom

Toda dano nam je misliti, da v tisti skrajni uri, v kateri se čuti Sin zapuščenega od Očeta, tudi Oče prav tako živi »trpljenje ljubezni« kakor Sin.

Ko namreč podarja Sina in torej pusti, da prehodi do dna vso oddaljenost od Boga, ki jo je povzročil greh, tudi sam na neki način

zapuščeno dokončno polnost tiste ljubezni, ki rešuje: polnost enote Sina z Očetom v Svetem Duhu.«

V tej presenetljivi in božanski dinamiki ljubezni je vsaka naša bolečina sprejeta in preoblikovana, vsaka praznina napolnjena, vsak greh odrešen. Naša zapuščenost in naša oddaljenost od Boga sta premagani.

V svojem telesu dopolnjujem ...

Brezdanja skrivnost je v tem klicu, v katerem je navzoč vsak klic človeštva. To je klic rojstva 'novega stvarstva', našega novega rojstva, v katerem se rojevamo kot Božji otroci.

Toda tega rojstva ni brez nas. Skrajna Jezusova ljubezen nas spodbuja, naj živimo vsako bolečino - kolikor nam je dano - kakor on in v njem. In to zmoremo.

Zmoremo, če v vsaki osebni bolečini in bolečini drugega prepoznamo senco njegove neskončne bolečine, njegov vidik, njegovo obličje, in je takrat, ko se nam prikaže, ne odrivamo od sebe, ampak jo sprejememo v globini, kakor bi sprejeli njega. In če potem pozabimo nase in se usmerimo v to, kar Bog zahteva od nas v tem sedanjem trenutku, v naslednjih, ki

jih postavlja pred nas, in si prizadevamo samo ljubiti. Takrat bomo zelo pogosto videli, da se bo bolečina raztopila kakor po čudežu in bo v duši ostala samo ljubezen.

Ovrednotiti vsako bolečino kot enega od neštevilnih obličij križanega Jezusa in jo združiti s svojo namreč pomeni, da stopimo v njegovo lastno dinamiko bolečine-ljubezni; pomeni, da smo udeleženi v njegovi luči, v njegovi moči, v njegovem miru; pomeni, da v sebi najdemo novo in polnejšo Božjo navzočnost.

Spomnim se svoje izkušnje v mračnih letih zapora. V tistem

stopi v občestvo z vsem človeškim trpljenjem: prav do tega ga privede njegova ljubezen do človeka.

Ko Sin čuti, da ga je Oče zapustil, se mu prepusti za dejanjem neskončne ljubezni: »Oče, v tvoje roke izročam svojega duha« (Lk 23,46). Tako razkrije, da je eno z Očetom v ljubezni; eno z njim v Duhu ljubezni, ki ju povezuje.

Izkušnja največje ločenosti od Boga torej v sebi skrivnostno, toda realno vključuje izkušnjo najbolj polne enote z Očetom.

Kakor tako globoko piše Janez Pavel II.: »Ko je Sin zapuščen od Očeta v Svetem Duhu, vsebuje ta

Čutimo s Cerkvijo!

Nameni Apostolata molitve za april

SPLOŠNI NAMENI: Da bi Gospod blagoslovil delo kmetovalcev z obilno letino in da bi prebudil v bogatejših narodih čut za probleme lakote v svetu.

pošteni ceni.

Povečanje proizvodnje hrane s pomočjo boljšega semena in boljših pogojev je danes stvarno možno. Problem je v distribuciji, tako hrane

prepadu mojega trpljenja so mi nekatera občutja dajala dušni mir: nikoli nisem prenehal vseh ljubiti, nikogar nisem izključil iz svojega srca. Bog Ljubezen me bo sodil, sem si dejal, ne svet ne vlada ne propaganda. Vse mine, samo Bog se ne spremeni. V Marijinih rokah sem. Biti moram zvest vzoru svojih prednikov mučencev, nauku, ki sem se ga še kot otrok naučil od svoje matere.

... v prid njegovemu telesu, ki je Cerkev

Toda združiti vsako bolečino s Kristusovo bolečino na križu pomeni tudi, da postanemo z njim in v njem orodje odrešenja.

In tu mislim na nas kot duhovnike.

Zakaj so se romarji v Arsu stiskali kot eno samo srce in ena duša okrog oltarja, na katerem je maševal sveti Janez Marija Vianney? In zakaj je vse, ki so bili navzoči pri maši patra Pija v San Giovanni Rotundu, očarala skrivnost, ki se je udeleževala pred njimi, tako da se niso več zavedali časa, ki je mineval?

Ker so videli pred seboj duhovnika, ki se je tako poistil z Jezusom na križu, da so mogli kakor sveti Pavel reči: »V svojem mesu dopolnjujem, kar primanjkuje Kristusovim bridkostim, in to v prid njegovemu telesu, ki je Cerkev, (Kol 1, 24)!

V vsaki naši maši imamo tako kakor arški župnik, tako kakor pater Pij, okrog sebe ves svet s kraji, v katerih »Bog joče«, z vsemi grehi in vsem trpljenjem človeštva. To slišimo s svojimi ušesi, trpimo s svojim srcem in pustimo Duhu, da moli v nas z »neizrekljivimi vzdihmi« (prim. Rim 8,26). Vse moremo združiti s križanim Jezusom, ki je tam na oltarju. In moremo se poistiti z njim. Tako moremo biti v veri »polni veselja in radosti tudi, ko se bo razodelo njegovo veličastvo« (1 Pt 4,13).

Križani Kristus je naše upanje. »Kakor namreč Kristusovo trpljenje za nas presega vse meje, tako po Kristusu prekipeva tudi naša tolažba« (2 Kor 1,5).

Dalje prihodnjič

Iz knjige Pričevalci upanja

Računa se, da je v Indiji v zadnjih desetih letih okoli 150.000 revnih kmetov naredilo samomor, ker so jih težili dolgovi. Zahtevni tržni pogoji so jih v povezavi z mnogimi drugimi dejavniki spravili v neznošen položaj.

Še mnoge druge stiske pestijo kmete v deželah tretjega sveta. Družbene krivice, kronično pomanjkanje naravnih virov, naravne katastrofe, neučinkoviti in včasih skorumpirani vladni programi, vse to so samo nekateri od vzrokov, ki jih držijo v kolesju revščine.

Sveti oče je spričo te situacije, obenem z dramo lakote v svetu, zaskrbljen in prosi za našo molitev. Pozval je voditelje narodov, naj sprejmejo učinkovite ukrepe, kot na primer politiko tehnične in finančne pomoči kmetovalcem, da bodo ti mogli modernizirati proizvodnjo in da bodo lažje prodajali svoje pridelke po

kot tehnologije za proizvodnjo in trženje. Krajevna proizvodnja, če obstaja, mora tekmovati v neenakih pogojih z mednarodnim trgov. Mnoge bogate države ščitijo svoje kmetijstvo s subvencijami, medtem ko revne dežele temu področju ne dajejo prednosti.

Molimo, da bi se ob spoštovanju in vrednotenju kmetovalcev in njihove kulture našla ustrezna sredstva za izpolnitev razvojnih ciljev tisočletja: l.1996 je svetovni prehrambeni vrh predlagal, naj se lakota v svetu do l. 2015 zmanjša na polovico. Stvarnost pa kaže, da je danes 820 milijonov več lačnih ljudi kot jih je bilo l.1996. In to število narašča za 4 milijone vsako leto.

MISIJONSKI NAMENI: Da bi kristjani, ki delujejo na področjih, kjer so življenjske razmere revnih, slabotnih ter žensk in otrok najbolj

tragične, kot pogumni pričevalci evangelija solidarnosti in ljubezni bili znamenje upanja.

Misijonski namen razodeva papeževo skrb za vse oznanjevalce evangelija na področjih, kjer divjajo vojne in vojaški spopadi, kjer so ljudje izpostavljeni izrednim vremenskim nevšečnostim in katastrofam in kjer se izseljujejo zaradi krivic, ki jih trpijo. Cerkev želi poudariti, kako je vedno na strani najrevnejših in najbolj prizadetih, saj oznanja Boga, ki ljubi vse ljudi, posebej še tiste, ki so pomoči najbolj potrebni.

Verniki naj bodo žive priče ljubečega Boga. Gledajo naj v zgled Kristusa, ki je z zgledom in z besedo oznanjal ljubezen do bližnjega. Sveti Pavel je vzkliknil: Ljubezen do Kristusa nas priganja.

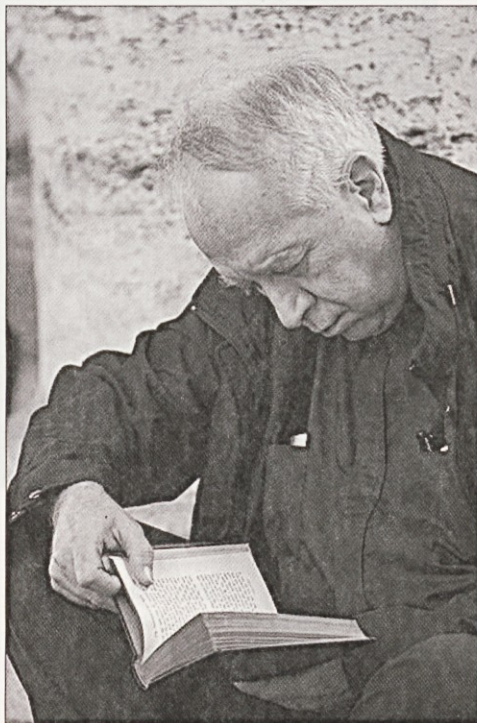
Pri tem naj verniki sodelujejo z vsemi, ki se trudijo za pomoč revnim slojem. Ta pomoč je res učinkovita, če je izraz iskrene ljubezni, ne pa morebitne koristoljubnosti. Sv. Pavel je v pismu Korinčanom zapisal, da mu nič ne koristi, pa četudi bi svoje telo dal, da bi za drugega zgorel, če ne bi imel ljubezni. Ko pomagam bližnjemu, mu darujem del samega sebe. Pomoč bližnjemu zahteva ponižnost, ko obdarovani ni ponižan, ampak resnično ljubljen. Kristus je učencem pri zadnji večerji umil noge.

Ko pomagamo bližnjemu, obenem osrečujemo tudi sami sebe. Zavedamo se, da boljšega sveta ne ustvarjamo s svojimi močmi, ampak zaupamo v Boga, ki je stvarnik in vzdrževalec sveta. On nas tudi tolaži v času, ko bi lahko obupali zaradi svoje nemoči, s katero se soočamo, ko smo pred velikimi preizkušnjami sveta.

SLOVENSKI NAMENI: Da bi se zavedali, da odločitev za duhovniški poklic ni predvsem odpoved svetu, marveč je ponudba Kristusu, da bi nas uporabil za sodelavce pri odreševanju sveta.

Duhovniški poklic pomeni slediti Jezusu, slediti njegovemu klicu, ki ga je Bog globoko položil v tiste, ki jih je za to namenil. Biti poklican za duhovnika je dar in ne breme, čeprav je duhovniški poklic včasih tudi težaven. Kadar razmišljam o duhovništvu, bi bilo bolje, da bi se vprašal, zakaj ne bi postal duhovnik, kakor pa, zakaj bi? Kajti prvo vprašanje predpostavlja privlačnost duhovniške izbire, medtem ko drugo, bolj njeno zahtevnost.

Biti duhovnik pomeni, oblikovati

Njegova živa prisotnost ju je klicala k temu, da bi se mu v celoti posvetila. Darovala sta mu ves čas. Bila sta z njim, tako v domačih krajih, kakor tudi na dolgih potovanjih po Palestini. Ali jim je ostalo še kaj časa za prejšnji način življenja, preden sta se srečala z Jezusom? Sta se odpovedovala posvetnosti in praznim rečem? Učencema je zmanjkalo časa, da bi ga zapravljala za posvetnost, ker sta bila ves dan v služanju Jezusu. Pri njima ni bilo velikega odpovedovanja posvetnemu življenju, ker sta se iz navdušenja nad Kristusom vrgla v Jezusov poslanstvo. Jezus je v treh letih svojega javnega delovanja poskrbel, da so bili učenci vseskozi dejavni in s tem je bil zapolnjen ves njihov čas. Na vprašanje, kaj je posvetno in kaj ponuja svet so različni odgovori. Jasno je, da ni vse slabo, kar svet ponuja. Bog, ki je svet ustvaril, želi, da stvari uporabljamo v naše dobro, kolikor nam pomagajo na poti lastnega zveličanja. Vsega, kar nas oddaljuje od Boga, in takšnih stvari danes ni malo, naj bi se izogibali. Ko se odpovem škodljivim stvarem, rastemo v duhovnem življenju. Sicer pa, bolj ko se posvetimo poslanstvu, manj časa ostane za nepomembne in prazne stvari.

Ko nekdo pove, da se je odločil za duhovni poklic, se hitro pojavi vprašanje, zakaj si se tako odločil. Za tem vprašanjem se skriva čudenje v smislu, kako se lahko odpoveš vsem užitek, ki jih svet ponuja. Od kod jemlješ moč za tak korak? Odločitev se zdi protislovna in za mnoge nerazumljiva.

Pomembno je zavedanje, da odločitev za duhovni poklic ni predvsem odpoved svetu, marveč je ponudba Kristusu, da bi nas uporabil za sodelavce pri odreševanju sveta. Ko se odločam, nimam v prvi vrsti v mislih odpoved posvetnosti, ampak slediti Jezusovemu klicu, biti z njim. Izberem duhovniški poklic, ker v sebi čutim, da je to moja globoka želja, da odgovorim na Božjo ljubezen in približam ljudem Jezusa Kristusa in njegovo odrešenje. *Gregor Šemrl*

se po Kristusu, biti na poseben način združen z njim. Duhovnik zastopa Jezusa in posreduje njegovo zveličavno delovanje v blagor ljudi. V tem se razodeva Božja ljubezen in Gospodova skrb za ljudi. On nas po duhovniku vodi k sebi in nam kaže pravo pot k sreči.

Jezus je od začetka svojega delovanja privabljal učence. Apostol Janez in Andrej pa sta šla za njim, ne da bi ju povabil ali pregovarjal. V Jezusu sta prepoznala izpolnitev prerokbe o Mesiju, Odrešeniku. Čeprav sta morda imela načrte glede svojega poklica in družine, ki bi si jo ustvarila, sta dala prednost Jezusu.

Sporočilo za danes: OBNOVITI DIALOG Z OČETOM

TOMAŠ ŠPIDLÍK

Proti racionalizmu na religioznem področju

Ze dva tisoč let nosi Cerkev svetu evangeljsko sporočilo o Božjem očetovstvu. In vendar se prav danes zavedamo, kako se svet upira temu, da bi ga sprejel. Ali se moramo temu čuditi? Jezus sam je napovedal v svojem velikem govoru po zadnji večerji: »Pravični Oče, svet te ni spoznal, jaz pa sem te spoznal...« (Jn 17,25).

Svetega Janeza, ki obširno navaja ta govor, vzhodno izročilo imenuje 'Bogoslovec', 'Teolog', nekdo, ki pozna Boga (*Theós*) in njegovega edinorojenega Sina (*Lógos*), Besedo, ki jo Oče izgovarja od vekomaj. Njegova »teologija je torej bistveno globlja od tiste, ki bi se mogla predstaviti kot popolnoma razumska, svetna znanost, četudi se hoče opredeliti kot 'znanost o Bogu«. Ker je krščanski pojem Boga bistveno drugačen od pojma poganskih božanstev in tudi od Boga, ki ga izpovedujejo filozofi, iz tega sledi, da mora metoda za spoznanje Boga stopati po drugačnih poteh. Zato je za velikega duhovnega učitelja med cerkvenimi očeti, Evagrija Pontskega, teologija 'zrenje Presvete Trojice', najpopolnejša stopnja molitve.

Tega so se pristno krščanski misleci vselej zavedali. Žal se proti koncu srednjega veka tudi v religiji postopoma ponovno prične drsenje v svetni način mišljenja.

Tako imenovana sholastična metoda je na svoji propadajoči, poenostavljeni in torej tudi obubožani razvojni stopnji postopala na ta način: najprej se skušajmo zavedati tega, kar uspe človeškemu umu samemu spoznati o Bogu. Ti pojmi tvorijo 'naravno teologijo', teodicejo. Vsi zlahka sprejmejo, da so takšni razumski pojmi precej

nepopolni. Bog ostaja skrivnost, torej pričakujemo razodetje z njegove strani, ki bi izpopolnilo naša omejena spoznanja.

Šibkost naših pojmov o Božjem svetu se dokazuje s tem dokazom: naš um je omejen, medtem ko je Bog neomejen; zajeti ga moremo samo znotraj ozkih meja. Dokaz je nedvomno veljaven, vendar je precej enostranski in velja tudi izven krščanstva. Krščanski Bog je skrivnost v veliko globlji smislu: ker je Oče, to je svobodna oseba. Njegove odločitve se izmikajo tako fizični kot logični nujnosti. Zgodovina odrešenja je v dejstvu,

da nam Bog postopoma razodeva svoje skrivnosti. To počne postopoma, vendar predvsem osebno, v zaupnih dvogovorih s svojimi sogovorniki. To ne morejo biti 'samogovori', ne z ene ne z druge strani.

Iz tega sledi, da krščanske teologije ni mogoče zvesti na sistematizirani seznam razodetih resnic. Na ta način se to, kar beremo v Svetem pismu, in to, kar uči Izročilo, 'popredmeti'. Božja beseda, ki je bistveno komunikacija, postane takrat, ko je popredmetena, abstrakten in mrtev pojem. Že sveti Gregor Nacianški je o takšnih 'teologih' govoril z zaničevanjem: teologijo, pravi, so zamenjali za 'tehnologijo'.

Odloči se, da jih bo zapustil in 'stopil v šolo galilejskih ribičev'. In proti istim racionalističnim mislecem je Evagrius Pontski odločno zatrdil: »Teolog boš samo, če moliš!«

Skušnjava, da bi ponovno padli v pomanjkljivost teh 'teoloških tehnologov', je zelo aktualna v današnjem času, ko se množijo slovarji, besedne analize, arheološke študije Svetega pisma in ko mislimo, da je mogoče razumeti smisel besede, ne da bi izkusili osebo, ki jo izgovarja.

O enem od takšnih racionalistov na religioznem področju so v šali dejali, da bo tedaj, ko bo umrl in bo srečal Boga iz obličja v obličje, temu rekel: 'Gospod kolega!' Tedaj ga bo Bog za vse odgovore peljal k angelčku, ki je svetega Avguština poučil, kako smešni so tisti, ki hočejo vse morje natočiti v majhno školjko.

Na začetku je bila Beseda (Jn 1,1)

Prvi temelj krščanske teologije je dejstvo, da nas Bog nagovarja. Platon in Aristotel sta opisala ideal najboljše človeške dejavnosti

kot 'dvig duha k Bogu'. Nedvomno je to plemenit napor. Toda če bi ostali samo pri tem programu, bi se krščanstvo ne razlikovalo od ostalih religij. V Svetem pismu smo se naučili, da nam Bog govori in da moramo poslušati njegov glas, ki prihaja z višave. To je glas, ki govori in obenem ustvarja veselje, in to obenem postaja beseda, ki pripoveduje o Božji slavi (Ps 18,1).

Stvariteljska Božja beseda prešinja vse veselje, daje mu lepoto, red in rast, piše sveti Bazilij. To razodetje primerja s sistemi, ki so jih predlagali poganski filozofi. Tudi ti so zapazili, da je zgodovina sveta, v katerega je vključena človeška zgodovina, sad dolgega razvoja. Tedaj so se ljudje spontano vprašali, kje se začena, kaj je bilo na začetku. Mitologije govorijo o začetnem kaosu, o bogu Hronosu, času brez konkretnih določitev itd. Grški filozofi so iskali prvo snov, iz katere so se rodile nadaljnje oblike: ogenj, zrak, voda itd. Ko je potem njihova refleksija postala bolj pretanjena, so tudi religiozni filozofi ugotovili, da se mora na začetku vsega, kar je gibljivo, nahajati negibno Bitje, to je Bog. Toda kateri Bog? Ideja dobrote in lepote, absolutni zakon. To je popolno Bitje, vendar je zaradi svoje popolnosti zaprto vase, nezmožno komunicirati s kom izven sebe, torej nezmožno 'besede'.

Evangelist sveti Janez nas postavlja pred drugačno ugotovitev: »Na začetku je bila Beseda (*Lógos*) in ta Beseda je bila Bog (*Théos*).« Ta Božji *Lógos*, Beseda, je smisel vsega človeškega in kozmičnega razvoja. **Označimo zdaj njegove pglavitne razvojne stopnje.**

Prva stopnja je tista, ki jo je mogoče imenovati 'zgodovina neba

in Zemlje'. Bog je izgovoril svojo stvariteljsko besedo: »V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo« (1 Mz 1,1). To je bil samo začetek, ker »je bila zemlja pusta in prazna« (1 Mz 1,2). Toda z Božjimi besedami, ki sledijo, se napolni z rastlinami in živalmi, z vso naravno lepoto. Vsa vidna lepota ni drugega kot, da tako rečemo, konkretizacija, utelešenje Božje stvariteljske besede. Toda kako bi jo mogli imenovati beseda v pravem pomenu besede, če ne bi bilo nikogar, ki bi jo razumel in odgovoril nanjo? Torej se ta faza stvarjenja konča šesti dan s

poslednjim stvariteljskim delom: »Naredimo človeka po svoji podobi, kot svojo podobnost« (1 Mz 1,26). Človek je ustvarjenina, vendar popolnoma privilegirana, zmožna zavestno slišati Božjo besedo in odgovarjati nanjo. In tako je bil ustvarjen raj, prebivališče Boga z ljudmi v prijateljskem pogovoru.

Drugo obdobje je tragično. Je zgodovina greha. Človek zavrača pokorščino Božji besedi, ne sprejema je. Sledi katastrofa. Ustvarjenine, ki so mu govorile o Bogu, postanejo neme, brez besede, in izgovarjajo zvoke brez pomena. Človek ne živi več v raju, ampak na pusti in prazni zemlji, tokrat ne v snovnem ampak v duhovnem smislu. Nebo ne pripoveduje več Božje slave, ampak se kaže kot 'nečimrnost čez nečimrnost', katičen tok dogodkov. Tako ozna-

či svet starozavezni moderc, imenovan Pridigar.

Tretja stopnja zgodovine se prične z Abrahamovo poklicanostjo. Bog mu je ponovno naslovil razumljivo besedo: »Gospod je rekel Abrahamu...« (1 Mz 12,1) in on je ubogal. Tedaj je postal oče verujočih, izvoljenega ljudstva, v katerem neprenehoma biva preročstvo, to je ljudje, na katere Bog naslavlja svoje besede, jih polaga v njihova usta in jo oni posredujejo svojim sonarodnjakom. To je zgodovina svetopisemskega razodetja.

Četrto obdobje je obdobje, ki ga naznanja apostol Janez: »In Beseda je postala meso in se naselila med nami« (1,14). Tako je, kakor če bi bil šesti in zadnji dan Božjega delovnega tedna v Izraelovi zgodovini.

Na zemlji se je pojavil Bogočlovek. Po njem se večna Božja Beseda utelesi, se učloveči in obenem jo človeštvo razume in sprejme brez zadržkov. Kristus kot človek ne počne drugega, kot da posluša Očetov glas ter mu daje popoln odgovor

po svojem življenju, posebej v zadnjem trenutku: »Oče, v tvoje roke izročam svojega duha« (Lk 23,46). Razodetje Božje Besede je torej prispelo do vrhunca. Po njem ne more biti razodetja, ki bi bilo popolnejše. Bogočloveški dialog vstopi v večni dialog Presvete Trojice.

In kakšno je naše mesto po tem tako polnem razodetju? Sveti Janez to povzema s temi besedami: »Iz njegove polnosti smo vsi prejeli milost na milost... Boga ni nikoli nihče videl; edinorojeni Bog, ki biva v Očetovem naročju, on je razložil« (Jn 1,16.18).

Kristjani so poklicani k poslušanju Božje Besede, ki jo razodeva Kristus, in k temu, da skupaj s Kristusom odgovarjajo nanjo z vsem življenjem.

»Pogovor, dialog z Bogom« je

ena od starodavnih opredelitev molitve. Reči moremo torej, da je človek, ki je ustvarjen kot dialoški, »bitje, ki moli« (Evagrij).

O svetem Pavlu od Križa, ustanovitelju pasionistov, beremo, da so ga sprehodi v naravi privedli do ekstaze. Nekega dne se je v gozdu obrnil k svojemu družabniku: »Ali ne slišiš, kako ta

drevesa in te rože vpijejo: Ljubite Boga?« in nato je ostal nezmožen reči eno samo besedo. Šele na koncu je zavzdihnil: »Kako je mogoče, da bi ne ljubili Boga?« Ob drugi priložnosti so ga videli, da se je dotikal rož s svojo palico in govoril: »Utihni, utihni že!«

*Dalje prihodnjič
Iz knjige Ali poznaš Očeta?*

Po svojem bratranču Barnabu se je Marko leta 44 po Kr. seznanil z apostolom Pavlom, ki je prinesel iz Antiohije darove za revne kristjane v Jeruzalemu, kjer je bila huda lakota. Ko sta se Pavel in Barnaba vračala v Antiohijo, sta vzela s seboj mladega Marka. Kmalu zatem sta šla na prvo misijonsko potovanje na Ciper in v južne pokrajine Male Azije in Marko jima je bil pomočnik. Ko so stopili na maloazijska tla, se je Marko na lepem vrnil v Jeruzalem. Morda ga je premagalo domotožje, morda se je ustrašil nevarne poti po gorskem svetu, morda se kot pokristjanjeni Jud ni strinjal s širokimi Pavlovimi nazori. Ko sta se Pavel in Barnaba vrnila v Jeruzalem in pripovedovala o uspešnem delu med pogani, je bilo Marku žal, da ni vztrajal in ju je prosil, če bi smel iti z njima, ko bosta šla na novo potovanje.

Pavel ga ni hotel vzeti s seboj, čeprav je Barnaba to želel. Ker ni prišlo do soglasja, se je Pavel odpravil sam na svoje drugo misijonsko potovanje, Barnaba in Marko pa sta uspešno misijonarila na Cipru. Okoli leta 54 sta otok zapustila in po starem izročilu je Marko odšel v Aleksandrijo v Egiptu, kjer je postal prvi škof tega cvetočega mesta. To bi utegnilo biti med letoma 54 in 62.

Leta 62 je bil Marko spet pri

SVETNIK MESECA

MARKO, evangelijst, učenec apostola Petra

25. april

SILVESTER ČUK

Po soglasnem izročilu, ki sega v apostolske čase, je pisec drugega evangelija Marko, učenec apostola Petra, kasneje njegov sodelavec v Rimu. Na željo rimskih kristjanov je med letoma 65 in 70 napisal svoj evangelij, ki je po obsegu najkrajši, po nastanku pa najstarejši. Marko velja za iznajditelja književne vrste, imenovane evangelij. Izbor iz izročila, ki mu je bilo na

voljo - Jezusove besede in pripovedi o Jezusu - je vpel v kronološki in geografski okvir navideznega življenjepisa, od tedaj, ko je Janez krstil Jezusa v Jordanu, pa do tedaj, ko so v Jeruzalemu našli prazen grob.

Marko je bil doma iz ugledne družine v Jeruzalemu. Njegova mati je bila lastnica hiše, v kateri se je po Gospodovem vnebohodu zbirala prva krščanska občina. Nekateri iz tega sklepajo, da je bila v Markovi hiši obednica, v kateri je Jezus na veliki četrtek obhajal s svojimi apostoli zadnjo večerjo in med njo postavil evharistijo. Marko, pravijo, je Jezusa gotovo osebno poznal, vendar je bil še premlad, da bi postal njegov učenec. Za prestop iz judovstva v krščanstvo ga je pridobil apostol Peter, ki ga je tudi krstil.

Znamenita bazilika svetega Marka v Benetkah

Da bi te spoznali vsi ljudje, ki si jih ustvaril

Pavlu, ujetniku v Rimu. Zdaj ga je cenil tudi Pavel, ker je Marko dozorel v dobrega misijonarja. Po Pavlovi osvoboditvi je bil v Rimu nekaj časa skupaj s Petrom, ki ga omenja v svojem prvem pismu. Tedaj je na prošnjo rimske krščanske občine napisal svoj evangelij. Ko je bil Pavel drugič v ječi, Marka ni bilo več v Rimu, zato apostol Pavel učencu Timoteju v Efez piše, naj pride k njemu v Rim in s seboj pripelje še Marka, »ker mi je zelo koristen za službo«. Po mučeniški smrti obeh apostolskih prvakov je Marko postal povsem samostojen in je z govorjeno in pisano besedo oznanjal, kar je slišal od njiju. Umrl je mučeniške smrti, verjetno v Aleksandriji. Od tam so njegove svetinje pozneje prenesli v Benetke, kjer so v 11. stoletju njemu na čast sezidali veličastno baziliko. Iz Benetk in Ogleja se je češčenje sv. Marka širilo tudi v naše kraje. Benetke so se na višku svoje pomorske slave imenovale »Republika sv. Marka« in za mestni grb imajo še danes krilatega leva, ki je simbol evangelista Marka. Tega leva vidimo po mestih na slovenski obali, ki so bile nekoč pod beneško oblastjo.

Ime Marko spada med imena, ki so pri nas zelo pogosta. Iz tega imena so nastali številni slovenski priimki pa tudi mnogi naši kraji nosijo ime po tem svetniku. Kot svojega zavetnika ga časte kmetje, slikarji na steklo, košarji, zidarji, notarji in pisarji (ker ga upodabljajo z odprto knjigo, s črnilnikom in peresom). Verni Slovenci ga častijo kot priprošnjika zoper strelo in točo, nenadno in nespokorjeno smrt ter za dobro žetev - nekdanj so bile na njegov god v navadi prošnje procesije med polji.

Skrivnost življenja ni samo v tem, da živimo, temveč tudi v tem, da vemo, zakaj živimo.

Fjodor Mihajlovič
Dostojevski

Tri prošnje na dan večnih zaobljub

Jezus, vem, da mi na današnji dan ne boš ničesar odrekel.

Prva prošnja: Jezus, moj preljubi Ženin, prosim te za zmago Cerkev, posebej v Rusiji in Španiji, za blagoslov za svetega očeta Pija XI. in za vse duhovnike, za milost spreobrnjenja trdovratnih grešnikov. Jezus, prosim te za poseben blagoslov in razsvetljenje duhovnikov, pri katerih se bom v življenju spovedovala.

Druga prošnja: Za blagoslov naši skupnosti, za veliko gorečnost v skupnosti. Blagoslovi, Jezus, mater vrhovno predstojnico, mater učiteljico novink, ves noviciat in vse predstojnice; moje ljube starše; podari, Jezus, svoje milosti našim gojenkam, okrepi jih s svojo milostjo tako močno, da bi te tiste, ki zapuščajo naše hiše, nikoli več ne žalile z grehom. Jezus, prosim te za mojo domovino. Varuj jo pred napadi sovražnikov.

Tretja prošnja: Jezus, prosim te za tiste, ki najbolj potrebujejo molitve. Prosim te za umirajoče, bodi jim milostljiv. Prosim te, Jezus, tudi za rešitev vseh duš iz vic. (...)

Naš komentar: Iz gornjega »pogovora« s. Favstine z Ženinom je razvidno, da je Cerkev tudi na Poljskem, kot na Slovenskem, gledala v komunizmu največjega sovražnika Cerkve. Ko je leta 1937 papež Pij XI. izdal znamenito okrožnico o brezbožnem komunizmu, je vodstvo slovenske Cerkve poskrbelo, da je čim več vernikov poznalo in študiralo to okrožnico o »največji nevarnosti« tistega časa. Dokaz, da je tedanja slovenska Cerkev čutila z vesoljno Cerkvijo! V istem času pa je postal znan pesnik in pisatelj Edvard

Kocbek, ker je kot krščanski socialist prav v komunizmu gledal rešitev, uradnemu cerkvenemu stališču navkljub.

Letne duhovne vaje - 10.1.1934

Moj Jezus, spet se bliža trenutek, v katerem ostanem s teboj popolnoma sama. Jezus, iz vsega srca te prosim, daj mi spoznati, kaj ti v meni ni všeč, in hkrati mi daj spoznati, kaj naj storim, da bi ti postala ljubša. Ne odreci mi te milosti in ostani z menoj. Vem, Gospod, da moj napor brez tebe ne zaleže veliko. Kako se veselim tvoje veličine, Gospod! Kolikor bolj te spoznavam, toliko bolj goreče te želim in koprnim po tebi. (...)

Jezus ljubi skrite duše. Skrit cvet ohranja največ vonja v sebi. V svoji notranjosti pripraviti miren kotiček za Srce Jezusovo. V težkih in mučnih trenutkih tebi, Stvarnik, tiho pojem slavospev zaupanja, ker je brezdanejše moje zaupanje vate, v tvoje usmiljenje.

Od trenutka, ko sem trpljenje vzljubila, je zame prenehalo biti trpljenje. Trpljenje je stalna hrana moje duše. (...)

Bog mi je dal spoznati, na čem temelji resnična ljubezen, in me razsvetlil, kako naj jo izkazujem Bogu v vsakdanjiku. Prava ljubezen do Boga je odvisna od izpolnjevanja božje volje. Da bi Bogu ljubezen izkazali z deli, morajo vsa, tudi najmanjša dela, izvirati iz ljubezni do njega. Gospod mi je povedal: **Moj otrok, najbolj si mi všeč v trpljenju. Moja hči, v svojem telesnem in nravnem trpljenju ne išči sočutja pri ljudeh. Hočem, da bi vonj tvojega trpljenja ostal čist, brez primesi. Želim, da se ne odpoveš le ljudem, ampak tudi sama sebi. Moja hči, ho-**

čem se prepojit z ljubeznijo tvojega srca - s čisto deviško ljubeznijo - neomadeževano, brez kakršne koli sence. Moja hči, čim bolj boš ljubila trpljenje, tem bolj bo tvoja ljubezen do mene čista. (...)

Nekoč mi je med čiščenjem, ki smo ga opravljale za našo domovino, bolečina stisnila dušo in začela sem moliti takole:

Usmiljeni Jezus, po priprošnji tvojih svetnikov, posebej tvoje predrage Matere, ki te je od otroštva vzgajala, te prisrčno prosim, blagoslovi mojo domovino. Jezus, ne glej na naše grehe, ampak se ozri na solze majhnih otrok, na lakoto in mraz, ki ju trpijo. Jezus, zaradi teh nedolžnih mi podari milost, za katero te prosim za mojo domovino. « V tem trenutku sem zagledala Gospoda Jezusa s solzami v očeh. Rekel mi je: **Glej, moja hči, kako mi je hudo zaradi njih. Vedi, da oni ohranjajo svet.** (...)

Nekoč sem spoznala nekoga, ki je nameraval storiti velik greh. Prosila sem Gospoda, naj mi pošlje največje trpljenje, da bi se ta duša rešila. Nenadoma sem na svoji glavi začutila strahotno bolečino trnove krone.

Bolečina je trajala dolgo, ta oseba pa je ostala v božji milosti. Moj Jezus, kako lahko se je posvetiti - potrebno je le nekoliko dobre volje. Če Jezus opazi v duši iskro dobre volje, pohiti, da se ji daruje, in nič ga ne more zadržati - ne napake ne padci - prav nič. Jezus bo hitro pomagal tej duši, in če je duša zvesta božji milosti, lahko hitro dospe do najvišje svetosti, kakršno more doseči ustvarjeno bitje na tej zemlji. Bog je zelo radodaren in nikomur ne odreka svoje ljubezni. Daje več, kakor ga mi prosimo. Zvestoba v izpolnjevanju navdihov Svetega Duha je najkrajša pot (...)

Nekoč mi je Gospod rekel:

Ravnaj kakor berač, ki se ne brani prejeti večje miloščine, a se zanjo tembolj prisrčno zahvaljuje. In ti, če ti zdaj podarjam večje milosti, se ne izgovarjaj, da jih nisi vredna. To vem, ti pa se veseli in vzemi toliko zakladov iz mojega Srca, kolikor jih moreš prenesti; tedaj si mi bolj všeč. Še nekaj ti povem - te milosti ne jemlji le zase, ampak tudi za bližnje.

To je: duše, ki jih srečuješ, opogumljaj v zaupanju v moje brezmejno usmiljenje. Kako zelo ljubim tiste, ki mi popolnoma zaupajo - zanje stori vse!

Tedaj me je Jezus vprašal: **Moj otrok, kako je na duhovnih vajah?** Odgovorila sem mu: »Jezus, saj ti veš, kako je.« **Da, vem, toda hočem slišati iz tvojih ust in tvojega srca.** »Moj učitelj, kadar me ti vodiš, mi je vse lahko. Prosim te, Gospod, nikoli me ne zapusti.« Jezus je odgovoril: **Da, vedno bom pri tebi, če vedno ostaneš kakor majhen otrok. Ne boj se ničesar. Kakor sem bil tu tvoj začetek, tako bom**

tudi tvoj konec. Niti v najmanjših rečeh se ne opiraj na ustvarjena bitja, kajti to mi ni všeč. V tvoji duši hočem biti jaz sam. Tvojo dušo bom okreplil in razsvetlil. Iz ust mojega namestnika boš zvedela, da sem v tebi, in ves strah se bo razpršil kakor megla pred sončnimi žarki.

Najvišje dobro, hočem te ljubiti tako, kakor te na zemlji še nihče ni ljubil. Hočem te poveličevati z vsakim trenutkom svojega življenja in svojo voljo popolnoma zedinjevati s tvojo sveto voljo. Moje življenje ni enolično in dolgočasno. Pestro je kakor dehteči vrt cvetic, kjer ne vem, katero cvetlico naj najprej utrgam: ali lilijo bolečni ali vrtnico ljubezni do bližnjega ali vijolico ponižnosti. Ne bom naštevala zakladov, ki jih imam vsak dan v izobilju. Velika stvar je znati izkoristiti dani trenutek! (...)

Skrivnost duše, Vilno 1934

Ko mi je spovednik naročil vprašati Gospoda Jezusa, kaj pomenita dva prama-

mena žarkov na podobi, sem odvrnila, da bom vprašala Gospoda.

Med molitvijo sem zaslila tele notranje besede: **Ta dva pramaena žarkov pomenita kri in vodo. Bledi pramen pomeni vodo, ki opravičuje duše; rdeči pa pomeni kri, ki je življenje duš.**

Ta dva pramaena žarkov sta privrela iz globin mojega usmiljenja takrat, ko je sulica prebodla moje umirajoče Srce na križu.

Ta dva pramaena varujeta duše pred jezo mojega Očeta. Srečen, kdor bo živel v njuni senci, ker ga ne bo dosegla pravična roka Boga. Želim,

da je prva nedelja po veliki noči praznik usmiljenja.

Poprosi mojega zvestega služabnika, da bi na ta dan vsemu svetu razodel moje veliko usmiljenje. Kdor na ta dan pristopi k viru življenja, bo deležen popolnega odpuščanja svoje krivde in kazni.

Človeštvo ne bo našlo miru, dokler se z zaupanjem ne obrne k mojemu usmiljenju.

Kako zelo me prizadene nezaupanje duše! Takšna duša priznava, da sem svet in pravičen, vendar ne veruje, da sem usmiljenje, ne zaupa v mojo dobroto. Tudi satani slavijo mojo pravičnost, a vendar ne verujejo v mojo dobroto.

Moje Srce se veseli naslova »usmiljenje«.

Razglašaj, da je usmiljenje največja lastnost Boga. Vsa dela mojih rok so kronana z usmiljenjem.

Večna ljubezen, želim, da bi te spoznali vsi ljudje, ki si jih ustvaril. Rada bi postala duhovnik, da bi grešnikom, ki se utapljajo v obupu, neprestano pripovedovala o tvojem usmiljenju. Rada bi bila misijonar, da bi luč vere ponesla v tuje dežele, da bi te ljudje spoznali. Zanje bi izčrpana umrla mučeniške smrti, s kakršno si ti umrl zame in zanje. Jezus, predobro vem, lahko sem duhovnik, misijonar, pridigar, lahko umrem mučeniške smrti v popolni izčrpanosti in v samoodpovedi, iz ljubezni do tebe, Jezus, in do nesmrtnih duš.

Velika ljubezen lahko majhne stvari spremeni v velike in samo ljubezen daje našim delom vrednost. Čim bolj postaja naša ljubezen čista, tem manj nas bo razjedal plamen trpljenja, ki za nas preneha biti trpljenje. Postane nam radost. Po božji milosti sem zdaj prejela tako razpoloženje srca, da nikoli nisem bolj srečna

kakor takrat, ko trpim za Jezusa, ki ga ljubim z vsakim vzgibom srca.

Ko sem nekega dne morala prestajati veliko trpljenje, sem zbežala od svojih dolžnosti h Gospodu Jezusu in ga prosila, da bi mi dodelil svojo moč. Po krajši molitvi sem se vrnila k svojemu delu, polna vneme in veselja. Takrat mi je ena od sester rekla: »Sestra, gotovo prejimate danes veliko radosti, da tako žarite. Bog vam gotovo ne daje nobenega trpljenja, samo čisto radost.« Odgovorila sem: »Zelo se motite, sestra, kajti prav takrat, ko veliko trpim, je tudi moja radost večja. Kadar pa manj trpim, je tudi moja radost manjša.« Vendar mi je ta oseba dala vedeti, da me glede tega ne razume. Trudila sem se, da bi ji to pojasnila: »Ko veliko trpimo, imamo veliko priložnost Bogu dokazati, da ga ljubimo. Ko malo trpimo, imamo majhno priložnost, da Bogu dokažemo svojo ljubezen. Kadar pa nič ne trpimo, naša lju-

bezen ni niti velika niti čista. Z božjo milostjo lahko dosežemo, da se trpljenje za nas spremeni v radost, saj ljubezen v čistih dušah tako deluje!«

Moj Jezus, moje edino upanje, zahvaljujem se ti za knjigo, ki si jo odprl pred očmi moje duše. Ta knjiga je tvoje trpljenje, ki si ga vzel nase iz ljubezni do mene. Iz te knjige sem se naučila, kako ljubiti Boga in duše. V tej knjigi so zajeti neizmerni zakladi za nas. Jezus, tako malo duš razume tvoje trpljenje iz ljubezni! Kako velik je ogenj čiste ljubezni, ki gori v tvojem najsvetejšem Srcu! Blagor duši, ki je spoznala ljubezen Jezusovega Srca!

Moja največja želja je, da bi te duše spoznale - da si ti njihova večna sreča, da bi zaupale v tvojo dobroto in slavile tvoje neskončno usmiljenje.

Dalje prihodnjič

PATER PIJ NAPOVÉ NOVEGA PAPEŽA

Nekoliko let preden je bil kardinal Montini izvoljen za novega papeža, je obiskal p. Pija Alberto Galleti iz Milana, njegov duhovni sin. Prosil je p. Pija, naj blagoslovi tudi njegovega nadškofa kardinala Montinija.

»Ne en blagoslov, ampak celo reko!« je odgovoril p. Pij.

»In moje nevedne molitve!... A ti povej nadškofu, da bo po smrti tega papeža njegov naslednik on. Ali si razumel? To mu moraš povedati!... Da se pripravi.«

Leta 1963 je bil Giovanni Montini res izvoljen za papeža Pavla VI.

Kristjani smo duhovni semiti (Pij XI.)

ALOJZ REBULA

Tisti, ki iščejo zmerom nove dokaze za bližnji konec sveta, vidijo svojevrsten dokaz v čedalje večjem prestopanju Judov v katolištvo, v čemer naj bi se izpolnjevala znana prerokba apostola Pavla. Dejansko je v zadnjih časih prestopila v katoliško Cerkev vrsta znanih osebnosti iz judovskega sveta.

Alfonse Ratisbonne je bil sin aristokratske judovske družine v Strasbourg. Potem ko se je zaročil z bogato sonarodnjakinjo, je potoval v Rim. Na novo leto 1847 je stopil v neko rimsko cerkev kot ateist in po pretresljivem doživetju stopil iz nje kot vernik. Doživel je tudi videnje Device Marije in še isti mesec prejel krst. »Bil sem kot sleporojeni, ki naenkrat spregleda. Vse mi je naenkrat postalo jasno, čeprav ne vem, kako,« je zapisal o svojem spreobrnjenju. Pretrgal je zaroko, doštudiral teologijo in bil posvečen v duhovnika. Kar mu je preostalo življenja, se je trudil za spreobrnjenje Judov. V Jeruzalemu je zgradil samostan za redovnice, ki naj bi molile za spreobrnjenje Judov.

Za velikega francosko-judovskega filozofa Bergsona je znano, da je bil na tem, da bi se pred smrtjo dal krstiti, a je to odložil, ker je takrat

vdrl v Pariz Hitler, pa bi s krstom dal vtis, da zapušča svoj narod v uri nesreče.

Bliže v času nam je rabin Zolli, ki je do leta 1938 opravljal svojo versko funkcijo v Veliki judovski skupnosti v Trstu, do leta 1944 pa kot glavni rabin v Rimu. Spreobrnil se je, ko je med slavljenjem judovskega praznika v sinagogi doživel videnje Jezusa. V katoliško in ne v protestantsko Cerkev je stopil zato, ker jo je, kot je rekel, 15 stoletij ves krščanski svet imel za pravo.

Charlie Rich se je rodil leta 1899 na Madžarskem v pobožni judovski družini, se preselil v New York, tam izgubil vero, študiral filozofijo in verstva, pri 33 letih poskusil narediti samomor, potem pa doživel »Ratisbonovo« razsvetljenje o Kristusovem božanstvu in postal katoličan ter kontemplativno živel do visoke starosti.

Zanimivo je, da se ti spreobrnjenci ne čutijo preseljene v novo religijo, ampak še zmeraj doma v judovski, nekateri celo kot pristnejši Judje. To je razumljivo glede na dejstvo, da je bil Kristus Jud, da bolj ne bi bil mogel biti, ves v judovski tradiciji in kulturi. Zato je mogoče pričakovati, da se omenjeno približevanje Judov njihovem božjemu Sonarodnjaku ne bo nehalo.

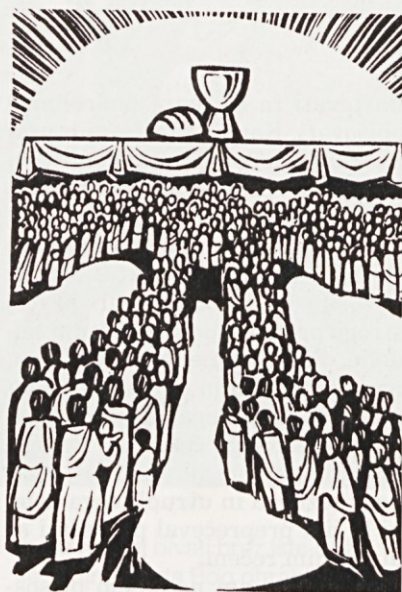
Danes lahko rečemo, da je nekdanji prepad med Judi in kristjani premoščen. Benedikt XVI. je pred kratkim na srečanju s predstavniki Judov v Parizu spomnil na znamenite besede, ki jih je bil izrekel Pij XI. belgijskim romarjem 5. septembra 1938, torej sredi divjanja antisemitizma v Evropi: »Kristjani smo duhovno semiti.« Prav tako je spomnil na besede teologa De Lubaca, zapisane leta 1942 v knjigi »Izrael in krščanska vera«, da biti antisemit pomeni tudi biti antikristjan. »Odkod sovraštvo do Judov? Ker so dali svetu Kristusa,« je zapisal Maritain.

Iz Družine

“POSVEČUJ GOSPODOV DAN!”

LOJZE KUKOVICA

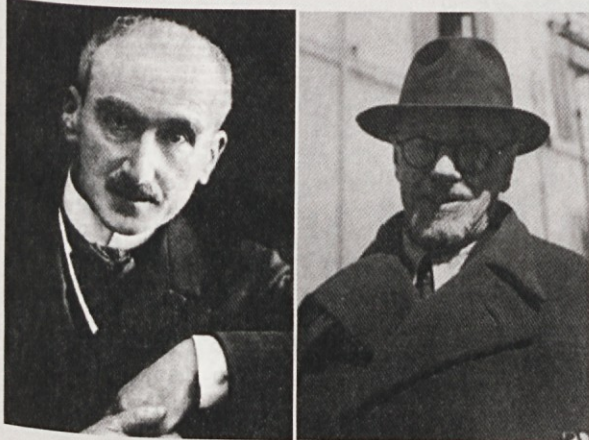
Kako izpolnjevati 3. božjo zapoved?

Pred kratkim sem bral v vaši knjigi, ki nosi naslov LOS MORMONES, zanimivo poglavje 53, ki nosi naslov *¿Cuáles son las prescripciones mormonas para la celebración del domingo?* Iz tega poglavja se vidi, da mormoni zelo resno jemljejo nedeljo. Morda ne bo napak, če ob tej priložnosti povemo, kako naj pa po nauku Cerkve katoličani izpolnjujemo nedeljsko dolžnost. In katere so te dolžnosti. V glavnem je odgovor na to vprašanje tekst iz Katekizma katoliške Cerkve in sicer iz poglavja *Tretja zapoved*, št. 2168-2188. Tu bom podal seveda le glavne točke tega poglavja.

Najprej pogledjmo na kratko, kako naj po mormonskih pravih nedeljo praznujejo mormoni. Kot je splošno znano, so mormoni neka verska, nekrščanska sekta, s čudnim nastankom in mnogimi nenavadnimi nazori, ki jih pa seveda tu ne moremo podrobno

Filozof Bergson in rabin Zolli

naštevati in še manj podrobneje opisovati. Kar pa se tiče njih praznovanja nedelje, naj pa enostavno podam prevod 53. poglavja iz omenjene knjige *Los Mormones*.

Kot že povedano, imajo mormoni (ki niso krščanska sekta, čeprav govorijo tudi o Kristusu) precej stroge predpise o praznovanju nedelje. Zanje je nedelja svet dan, namenjen oddihu od naporov tedna in češčenju Boga, in sicer javnega in zasebnega češčenja. Po njih pravilih se morajo vzdržati vsakega težkega in utrudljivega dela, ki bi jim preprečeval posvečati se duhovnim rečem.

Med drugim ne smejo prisostvovati športnim in podobnim prireditvam. Nedeljska hrana mora biti preprosta. Priporoča se jim, da prisostvujejo cerkvenim (mormonskim) sestankom. Obiskujejo naj bolnike, revne in stare ljudi in predvsn tudi sorodnike. Priporoča se jim, da nekaj svojega nedeljskega časa posvetijo tudi branju uradnih spisov svoje mormonske cerkve (sekte). Pospešujejo tudi navado, da pišejo religiozna pisma, ki morejo dobro vplivati na druge ljudi in v družinah si med seboj delijo verska doživetja, ki so jih morda imeli. Priporoča se jim tudi molitev, posebej molitev, s katero naj prosijo odpuščanja lastnih grehov in milosti, da bi znali odpuščati tudi drugim.

Kot je razvidno iz gornjih pravil in nasvetov, danih od mormonske sekte, so le ti precej strogi glede obhajanja nedelje. Morda je tu primerno, da povemo, nekaj o tem, kaj pa katoliška Cerkev zahteva od svojih vernikov, ko gre za

praznovanje nedelje in zapovedanih praznikov. Določbe katoliške Cerkve so povzete skoro v večini iz Katekizma katoliške Cerkve in sicer v poglavju o tretji božji zapovedi, št. 2168 do 2188.

Najprej Katekizem spominja nas, svoje vernike, da tretja božja zapoved proglašča svetost sobote: *»Sedmi dan naj bo dan popolnega posvečenja Gospodu. Bog je zaupal soboto izraelskemu ljudstvu, da bi se ga držalo kot znak neporušljive zaveze med Bogom in ljudstvom. Sobota je bila ustanovljena za Gospoda, in je vedno prihranjenje za proslavljanje Boga, njegovega stvariteljskega dela in njegovih odrešilnih dejanj v dobro Izraelu.«*

Božje delovanje je tudi vzor za človekovo delovanje, kajti tudi človek mora *»počivati, kakor je Bog sedmi dan počival«* in ljudje moramo poskrbeti, da tudi drugi, posebej reveži pridejo do svojega počitka. Sobota prekine vsakdanja dela in poskrbi za primeren počitek. Je hkrati tudi dan protesta proti suženjskemu delu in proti pretirani skrbi in gonji za denarjem.

Evangeliji poročajo na več

krajih, kako so nekateri Jezusa obsojali, da krši sobotni dan. A Kristus je le dal pravilno razlago te postave: *»Sobota je bila ustanovljena za človeka in ne človek za soboto.«* Zato Kristus avtoritativno proglasi, da je v soboto dovoljeno storiti dobro namesto slabega, rešiti kakšno življenje, namesto da se ga prepusti pogubi.

Starozavezno soboto je Cerkev spremenila v novozavezno nedeljo, to pa zato, ker je Kristus vstal od mrtvih na prvi dan v tednu. Kar zadeva dan vstajenja Kristusa od mrtvih, jo hotela s tem reči, da se je s Kristusovim vstajenjem začela nova doba zgodovine sveta. Za kristjane je zatorej dan Kristusovega vstajenja prvi dan v tednu, prvi vseh praznikov in končno Gospodov dan.

Praznovanje nedelje izpolnjuje moralno dolžnost, ki je zapisana v človekovo srce, da je treba Boga častiti z vidnim, zunanjim in javnim češčenjem in praznovanjem, kot znak božje dobrote do človeštva.

Praznovanje nedelje obstaja predvsem v praznovanju Evharistije, ki ima najvažnejše mesto v življenju Cerkve. *»Nedeljo, na katero se praznuje velikonočna skrivnost, se mora praznovati v vsej Cerkvi kot na od vseh praznikov najvažnejši praznik.«*

V tem smislu cerkvena zapoved določa: *»Na nedeljo in na druge zapovedane praznike so verniki dolžni se udeležiti svete maše. In sicer izpolnijo to dolžnost tisti,*

ki so prisotni pri njej, kjerkoli se daruje po katoliškem obredu, bodisi na samo nedeljo ali zapovedan praznik, ali pa tudi prejšnji dan popoldne.«

Udeležba pri skupnem obhajanju nedeljske evharistije (maše) je pričevanje pripadnosti in zvestobe do Kristusa in do njegove Cerkve. Verniki s tem izpričujejo svoje občestvo veri in ljubezni za svetost Boga in za svoje upanje na zveličanje. Obenem se medsebojno krepijo in opogumljajo pod vodstvom Svetega Duha.

In ker je nedelja v življenju katoličana tako važna, »se ne bodo verniki na nedelje in zapovedane praznike predajali delu ali dejavnostim, ki preprečujejo Bogu dolžno češčenje ter duhu in telesu lastno veselje, izvrševanja del usmiljenja ter duhu in telesu primeren oddih. Družinske potrebe ali velika socialna korist so zakonita opravičila, ki oprostajo od nedeljskega počitka. Vendar pa naj verniki bdijo nad tem, da bi zakonita opravičila ne uvedla navad, škodljivih za vernost, za družinsko življenje in za zdravje.«

Pa neko posebno opozorilo. »Kristjani, ki si lahko privoščijo počitek, naj se spomnijo svojih bratov, ki imajo iste potrebe in iste pravice, a se ne morejo odpočiti zaradi revščine in bede. Zato krščanska pobožnost po izročilu posveča nedeljo dobrim delom in ponižnemu služenju bolnim, slabotnim in starim. Kristjani bodo nedeljo posvečevali tudi s tem, da bodo svoji družini in svojim bližnjim darovali čas in skrb, ki jih je na druge dneve tedna težko izkazovati. Nedelja je tudi čas razmisleka, molka, kulture in meditacije, kar vse podpira rast notranjega in krščanskega življenja.« In končno še naslednje navodilo Katekizma katoliške Cerkve: »Za posvečevanje nedelj in praznikov se zahteva skupen napor. Vsak kristjan se mora izogibati temu, da bi bližnjemu po nepotrebnem nalagal to, kar bi mu preprečevalo spoštovati Gospodov dan. Kadar navade - šport, gostilne itd. ali družbene prisile, javne službe itd. - od nekaterih zahtevajo nedeljsko delo, še vedno

Vprašujete ODGOVARJAMO

LOJZE KUKOVICA

1 - Ali je res, da Bog vodi svet in vse, kar se na njem godi?

Svet potrebuje Boga, če naj še naprej biva. Svet, ki je začel bivati iz nič po volji Boga, ne

ostane vsakemu odgovornost, da najde dovolj časa za počitek. Verniki bodo bdeli nad tem, da se bodo z zmernostjo in ljubeznijo izogibali izgredom in nasilju, ki ga včasih rodijo množična razvedrila. Kljub ekonomskim silam bodo javne oblasti pazile na to, da državljanom zagotovijo čas, ki je določen za počitek in za bogočastje. Podobno obveznost imajo delodajalci do svojih službencev.«

Po vsem povedanem je dana vsem nam možnost za resno in temeljito izpraševanje vesti, če in v koliki meri ter na kakšen način izpolnjujemo tretjo božjo zapoved: »**POSVEČUJ GOSPODOV DAN!**«

more naprej bivati brez iste božje volje. Nujno je, da Bog ohranja v bivanju vse stvari, ki jih je nekoč ustvaril, z neke vrste neprestanim ustvarjanjem.

Če svet obstaja, obstaja le zato, ker ga je Bog nekoč ustvaril in ga mora še naprej v bitju vzdrževati, ker bi sicer svet prenehal biti. Pa Bog ne samo vzdržuje svet v bivanju, ampak ga tudi vodi in vlada.

Bog vodi in vlada svet in vse, kar je na njem, tako snovni kot duhovni svet. Bog tudi vodi vse, kar se na svetu godi; nič se namreč ne zgodi brez njegove volje ali brez njegovega dovoljenja. To vladanje Boga se imenuje božja Previdnost.

Potem, ko je Bog ustvaril svet, ga ne prepusti enostavno njemu samemu; ampak ne le, da ga ohranja v bivanju, temveč ga tudi vlada in vodi s svojo Previdnostjo. Zgled: če z roko držimo nek predmet, pa umaknemo roko, potem bo predmet takoj padel. Tako vse obstaja naprej, ker Bog vse vzdržuje v bivanju.

Bog vlada in vodi svet s svojo neskončno modrostjo in sicer vlada in vodi tako snovni kot duhovni svet;

torej vlada vso človeško družbo, vse narode in vse družine, pa seveda tudi vse posamezne ljudi. Vodi pa tudi vse dogajanje tako, da se nič ne naredi brez njegove volje ali vsaj njegovega pristanka. In prav to vladanje, ki ga Bog izvršuje nad svetom in vsem, kar je v njem, se imenuje božja Previdnost. Bog vlada in vodi vse stvari, kar pomeni, da jih vodi k njihovemu lastnemu namenu, tako da se nič ne zgodi na svetu brez božje volje ali vsaj brez njegovega dovoljenja.

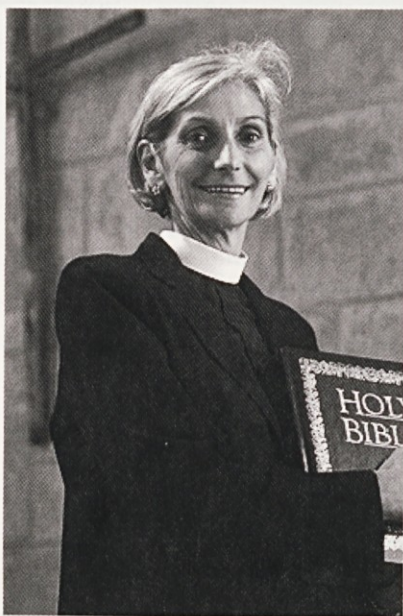
Kako dokažemo to božjo Previdnost? Odgovor je na roki: Bog ne bi bil neskončno moder, mogočen, dober in pravičen, če se ne bi brigal za vse svoje stvari, posebej še za človeka. Tajiti božjo Previdnost je tajiti Boga samega. Že sam pojem o Bogu dokazuje absolutno nujnost božje Previdnosti. Bog je neskočno moder, zato je moral vsaki stvari, ki jo je poklical v bivanje, določiti nek poseben namen in ji dati vsa sredstva, da ga morejo doseči. Bog je pa tudi neskočno inteligenčen in zatorej pozna tudi vse potrebe svojih stvari. In tudi neskočno mogočen in zatorej razpolaga z vsemi sredstvi, s katerimi priskočiti svojim stvarim na pomoč. Je pa tudi neskočno dober, jih ljubi kot dober oče ljubi svoje otroke in je zato nemogoče, da bi ga ne brigala njih sreča. Je pa končno tudi neskočno pravičen in jih zato sme in mora tudi nagraditi ali, odvisno od njih zasluženj, tudi kaznovati.

Red in harmonija, ki vladajo v svetu, so dokaz božje Previdnosti. Ko bi Bog ne vladal sveta, bi na svetu vladal že od nekdaj silen nered in pravi kaos. Red, ki vlada na svetu, je dokaz, da Stvarnik ni zapustil in ne bo zapustil svojih stvari.

Vsi narodi na zemlji so vedno verovali v božjo Previdnost. Za to pričajo med drugim daritve in molitve, s katerimi so se in se bodo ljudje obračali na božjo Previdnost. Vse pridevati nekemu slučaju ali pa naravnim zakonom, je nespamet. V svetu se nič ne zgodi samo, ker se tudi nič ni naredilo samo. Nič se ne zgodi brez volje tistega, ki je vse ustvaril in ki tudi vse skrivnostno vodi - Boga.

2 - Pred kratkim sem brala v nekaterih časopisih, da je precejšnja skupina anglikancev sprejela predlog skupine svojih škofov, da naj bi odslej naprej tudi ženske mogle postati anglikanske duhovnice. Mnogo anglikanskih vernikov in tudi njihovih duhovnikov se je temu predlogu uprlo in v znak protesta je precej od teh celo zaprosilo za sprejem v katoliško Cerkev. Seveda s prošnjo, da bi lahko tudi kot katoliški duhovniki še naprej živeli svoje zakonsko življenje s svojimi ženami, kajti - kot je znano, anglikanski duhovniki niso obvezani k celibatu. Cerkev je mnoge teh anglikanskih duhovnikov res sprejela nazaj v katoliško Cerkev in jim tudi dovolila, da kot katoliški duhovniki še naprej živijo s svojimi ženami zakonsko življenje.

Ob tem dejstvu, moje vprašanje: Zakaj katoliška Cerkev duhovništvo podeljuje samo moškim, ne pa tudi ženskam?

O tem dejstvu, da Cerkev podeljuje duhovništvo samo moškim, obstaja mnogo cerkvenih odločb iz vseh časov njene zgodovine, kar se ne more drugače razlagati, kot da je tako določil sam Kristus. Takšen je zatorej tudi nauk Cerkve, ki je uzakonjen tudi v cerkvenem pravu, po katerem more

prejeti zakrament duhovniškega posvečenja samo moški, ne pa tudi ženske. Če bi torej kdaj kakšna ženska prejela zakrament sv. reda - (torej duhovništvo), bi bil ta zakrament neveljaven. Samo te zadnje čase so nekateri, tudi verni katoličani, začeli smatrati to razliko med moškimi in ženskami v Cerkvi kot nek znak evangelijske neenakosti med moškimi in ženskami. Ni mar to znak neke evangelijske neenakosti, ki da je ni uvedel Kristus sam, ampak da je sad modernega kulturnega in družbenega okolja, v katerem je nastala Cerkev.

Je to razlikovanje med moškimi in ženskami znak, da Cerkev ne ceni obeh spolov enako, ampak da moškim daje, vsaj na tem področju neko neutemeljeno prednost? K temu ugovoru je treba reči tole: Kakor je Kristus prekinil z mnogimi judovskimi navadami, v katerih mu je bilo živeti, bi lahko tudi na tem področju storil isto. Evangeliji celo poročajo, kako so nekatere ženske hodile za njim in mu stregle. Te ženske so bile v določenem času Kristusu celo bolj vdane in zveste kot apostoli sami. Saj vemo, kako so ga spremljale do njegove smrti, medtem ko ga je večina apostolov zapustila. In vendar nimamo niti najmanjšega znaka, še manj dokaza, da bi katera teh žensk bila deležna njegovega poslanstva in oblasti, katerih so bili deležni na primer apostoli. Tudi v apostolski Cerkvi so ženske še naprej služile prvi Cerkvi, kakor so to delali seveda tudi mnogi moški. Bile so te ženske predvsem vdove in device. Vendar tudi tu ni nobenega znaka, da bi imele kakšno duhovniško funkcijo. Sv. Pavel pa ženske celo izrecno izključuje od pridiganja nove vere: »Ženske naj v cerkvi molčijo... ženske naj v shodnicah in sploh pri zborovanjih molčijo.« In vendar je bila med ženskami Kristusova mati Marija, od katere nobena druga človeška oseba ne bi bila tako vredna duhovništva kot prav ona.

¿Gre mar tu za neenakost spolov? Ni mar Kristus izenačil vseh ljudi, kakor sv. Pavel komentira v enem svojih pisem: »Ni več ne Grka, ne sužnja, ne svobodnega, kajti vsi smo ena sama stvar v Kristusu. Vsi ljudje

Škof Rožman odide iz Ljubljane

so namreč božji otroci, Kristusovi bratje, dediči nebeškega kraljestva. Ni torej nobenega razloga ne s strani Cerkve ne s strani narave ne s strani milosti, da bi kdo lahko zase zahteval čast duhovništva. Nihče nima nobene pravice do duhovništva. Duhovniški poklic je čist dar, izvolitev s strani Kristusa, ki je duhovništvo pridržal moškimi. Kajti Sveti Duh razdeljuje svoje darove in karizme, kakor hoče in tako kliče v duhovništvo, katere pač hoče. In on je določil, da bodo duhovniki lahko samo moški.

Sicer pa tudi v redu stvarjenja pripada moškemu neko prvenstvo, kakor je to pisano na prvih straneh Svetega pisma. Da to odseva in se nadaljuje v religioznem redu, nam jasno nakazuje že samo Sveto pismo Stare zaveze, ko je bilo duhovništvo tudi pridržano samo moškimi. Je brezkoristno iskati razlogov za to. Tudi če bi teh ne bilo, ali pa bi bili nam prikriti, je za izbiro samo moških za duhovništvo odločilna in jasna Kristusova volja.

Vedeti, da je Kristus živ, pomeni obenem vedeti, da bo življenje imelo zadnjo besedo nad ničem in smrtjo, da je zima premagana in da bo prišla pomlad. - Leon-Joseph Suenens

Ob smrti nas bo napolnilo z radostjo samo tisto, kar smo storili dobrega, vse drugo pa nas bo stiskalo in dušilo. - sv. Janez Bosko

Samo en gost je, ki še mora priti. Ne bo povedal, ob kateri uri, ne bo zahteval jesti in ne piti in samo tiho bo zaklenil duri. - Alojz Gradnik

Smrti si ne smemo predstavljati kot neizogibno uso- do, temveč kot posvečenje vseh naših naporov, kot dopolnitev in ne kot konec našega življenja. - August Valensin

Na prvo soboto, 5. maja 1945, se je škof Rožman odzval povabilu celovškega kanclerja Kadrasa, naj pride v Celovec. Odhod mu je priporočil tudi zbrani stolni kapitelj. Za spremljevalca si je škof določil dr. Kraljiča. Dekan Milavec je o tem napisal: »Škof Rožman je prav njega hotel, da ga spremlja v tujino. Dobro je vedel, da je dr. Kraljič zvest in sijajen značaj in jasen v katoliških principih.«

Dobro leto pred smrtjo je kanonik Kraljič naslovil ljubljanskemu stolnemu kapitelju, »ker je kanonik Fr. Koretič pozabil zapisati v korarski zapisnik«, tole spomenico:

»Capitulum Canonicum Labacense. Carissimi in Christo. Dolžan sem, da vam povem stvari, ki se posebno dotikajo našega kapitelja. Dne 5. maja 1945 je škof dr. Gregorij Rožman sklical tajni konzistorij. Konzistorij se je vršil v prošnji (Nadrah) in po korarski maši. Navzoči so bili vsi kanoniki

in tudi dr. France in dr. Aleš Ušeničnik in tudi g. Lojze Markež. Povod je dal tedanji celovski kapitul g. J. Kadras. Poslal je pismo po nekem celovškem jezuitu, naj škof dr. Rožman nemudoma pride v Celovec v nujnih cerkvenih zadevah (Gorenjska) in da naj se pripravi, da gre še dalje v Rim. Škof je mislil, da so nacisti pripravili vojaške represalije proti Ljubljani, ker so se Slovenci drznili izklicati svobodno Slovenijo. Vsi člani konzistorija so škofa prosili, naj se poda v Celovec – in če bo treba tudi v Rim. Škof je prošnjo sprejel in kot dober kanonist postavil upravitelja škofije, dokler se ne bo vrnil. Hotel je, da vsak upravitelj takoj določi svojega naslednika za primer, če bi ga komunisti zaprli. Prvi, ki mu je škof dal besedo, je bil generalni vikar Nadrah, ki je odgovornost takoj sprejel. Dr. Kimovec se je branil, češ, da zna voditi ljubljanski kor, za administracijo škofije pa on ni primeren. Gospod Volc se je odrekel in zapel, da je on zaščit kanonik in je zapel, da se zaščit kanonik le »poflika«, a nikoli ne popravi. Kanonik Stroj je izjavil, da je prestar.

Ko je prišla vrsta na mene, je škof konzistorij ustavil, češ: kanonik, ali ne greste z menoj; vsi navzoči so glasovali, da naj grem s škofom, ker je bila navada, da je škofa spremljal vsaj en kanonik ali pa dva, če je kam šel. Meni so naročili, da naj grem s škofom, četudi do Rima. (...)«

V Celovcu Angleži škofu niso dali dovoljenja, da bi odpotoval v Rim. 26. maja je škof na župnikovo in županovo povabilo prispel v vzhodnotirolski kraj Anras. 27. maja je tam posvetil za duhovnika Mirka Kozino. Po maši mu je Kraljič prinesel strašno novico, da so sklenili domobranci izročiti Titu. Škofa so potem Angleži internirali v Celovcu (14.7.1945 – 11.11.1947). Kraljiču je škof Rožman naročil, naj bi odšel v Rim in nesel papežu

njegovo spomenico. Tako je Kraljič v Italijo prispel na črno pred prvim avgustom, v Rim pa 12.8.1945. Tam je oddal spomenico p. Antonu Prešernu. Po njegovem nasvetu je dodal še svoje poročilo.

Iz poročila kanonika Kraljiča papežu Piju XII.

(Iz knjige Dr. Jakob Kolarič: Škof Rožman III.)

Poročilo, ki ga je kanonik Kraljič dodal Rožmanovemu poročilu, ima devet točk. Z njimi je hotel deloma dopolniti, deloma pa podpreti izvajanja svojega škofa.

V prvi točki navaja število slovenskih, hrvaških in srbskih beguncev, ki so se z begom rešili komunistične vlade, ki se opira na »nezaslišano krutost«. V drugi točki zavrača očitek, da so slovenski begunci sodelovali z italijanskim in nemškim okupatorjem. »Kdo ne ve, da se mali slovenski narod že stoletja trdo bori s tema narodoma, da bi ohranil svojo narodno svobodo. Na noben način ni mogoče, da bi se ta narod svoji svobodi nepričakovano odpovedal in sodeloval z okupatorjem ter s tem uničil svojo neodvisnost.« V tretji točki ugotavlja, da tako imenovana Osvobodilna fronta ni bila domovinska organizacija za obnovo Jugoslavije, ampak izdajalska in veri nasprotna z namenom, da v Jugoslaviji vzpostavi komunistično vladu. V četrti točki pove, da so komunisti sprožili državljansko vojno nekako mesec dni potem, ko je izbruhnila vojna med Nemčijo in Rusijo. Z orožjem so ljudi silili, naj gredo v hribe. Ubijali so ljudi sredi dneva na cestah, posebno vodilne katoličane. Niso prizanašali ne starčkom, ne ženam, ne otrokom... V peti točki poroča, da okupatorska oblast ni zavarovala ljudi pred nasiljem, ki so ga trpeli od komunistov. Zločinci in morilci so se svobodno

sprehajali po ulicah, nedolžne prebivalce, ki niso hoteli iti v gozdove h komunistom, pa je okupator v tisočih in tisočih vlačil v koncentracijska taborišča (Monigo, Gonars, Rab) pod pretvezo, da jih mora zaščititi pred napadalci.

»Kaj je moglo neoboroženo ljudstvo storiti spričo tolikih težav? Eno je bilo jasno. Komunistem je največja nevarnost. Kajti fašizem in nacizem sta bila samo začasno in bolj zunanje zlo, tem bolj, ker je slovenski narod iz narodnostnih in verskih razlogov oba odklanjal. Po drugi strani pa je komunistem

li trdno uverjeni, da nas veže katoliška vest, da pred nevarnostjo komunizma branimo sebe in svojo domovino ne oziraje se na kakršnokoli težavo in žrtev, vedoč, da ves narod in njegovo vernost pehamo v neizogibno pogubo, če ostanemo samo pasivni.« Tako je kanonik Kraljič kot zastopnik škofa Rožmana dobesedno zapisal v šesti točki svojega poročila.

V sedmi točki z dejstvi in zgledi pokaže, da je v Sloveniji divjalo pravo preganjanje Cerkev: »Dokazi, da gre za resnično versko preganjanje, so kakor beli dan jasni tistim, ki so gledali razvoj in potek zadnjih zgodovinskih dogodkov: Toliko porušenih cerkva, ne samo enkrat namenoma sežgane posvečene hostije, toliko duhovnikov in redovnikov in navadnih vernikov, zlasti članov Katoliške akcije pomorjenih. Kot primer navajamo umor mladeniča iz tega edinega vzroka, ker je imel pri sebi Rimski misal, ali dekleta, ki ni hotelo opustiti zadostilnega sv. obhajila na prvi petek v mesecu, čeprav so komunisti to prepovedali. Dalje toliko težav in sitnosti, s katerimi so hoteli preprečiti oznanjevanje božje besede, vedno bolj naraščajoče npravstveno kvarjenje mladine, ki se načrtno pospešuje, in končno množični grobovi, ki pokrivajo neštne žrtve. Ali ni potemtakem resnično, da so Slovenci edini narod v Evropi, ki je prepuščen sam sebi, brez varuha, po psalmistovih besedah: »Imajo nas za klavne ovce« (Ps 43,12 in 23). Zaradi tega so ljubljanski škof in vsi hrvaški škofje v pastirskem pismu izjavili, da je Osvobodilna fronta samo orodje komunizma in da katoliški odpor brani vero in krščansko človečanstvo. Današnje stanje v Titovi Jugoslaviji besede in napovedi škofov popolnoma potrjuje.«

V osmi točki Kraljičevo poročilo ugotavlja, da je komunistem huje divjal v Sloveniji kakor drugod in

Papež Pij XII.

bil notranje in zahrbtno zlo, ki je izpodkopavalo temelje narodnih, verskih in cerkvenih ustanov, in to v Sloveniji s tem večjim uspehom, ker je nastopal pod narodno krinko. Ker smo bili po besedah papeža Pija XI., blaženega spomina, prepričani, da je komunistem najnevarnejša kuga, ki more napasti človeško družbo, in smo po nauku okrožnice »Divini Redemptoris« istega papeža bi-

navaja zato tri razloge. Zemljepisni položaj Slovenije je tak, da se je iz nje bilo najlaže umakniti v druge dežele, zlasti v Italijo. Borbo komunistov so vodili ljudje, ki so bili šolani v Moskvi, v Španiji pa v praksi preskušani. Vrh tega je vernost slovenskega naroda izživala besnost brezboštva.

V deveti in zadnji točki svojega poročila papežu govori kanonik o škofu Rožmanu posebej in pojasnjuje, zakaj je odšel iz Ljubljane in zakaj se potem ni mogel več vrniti na svoj škofovski sedež. Omenja, da ga je ljubljanski stolni kapitelj 5. maja 1945 rotill, naj skuša za vsako ceno priti čimprej k sv. očetu, da mu poroča o nesrečni civilni vojski, v katero je škofija bila zajeta, in ga prosi za posebna navodila. Druge poti ni bilo, ker je zaradi vojnih dogodkov zveza z Vatikanom bila pretrgana, Sveti sedež pa je ostal naše edino upanje in pomoč. Istega dne je od celovške škofijske kurije dospelo pismo, ki je ljubljanskega škofa vabilo, naj brez odloga pride v Celovec, od tam pa potuje dalje v Rim. Ko pa je prišel v Celovec, se je v nekaj urah položaj tako zapletel, da ni mogel iti ne naprej ne vrniti se nazaj.

Na koncu poročilo omenja, da na ponovne prošnje angleška vojaška oblast ne izda potnega dovoljenja ne ljubljanskemu škofu, ne nadškofu Šariću, ne škofu Garriću in njihovem spremstvu. Dostavlja pa še, da se zdi, da od komunistov poslani ljudje ljubljanskemu škofu strežejo po življenju. V tisku in radiu ga označujejo za vojnega zločinca, kot njegov največji zločin pa navajajo njegovo pastirsko pismo, v katerem je izjavil, da prepričan katoličan ne more biti komunist.

Sledi še ponižna prošnja, naj sv. oče omogoči, da bodo škof Rožman, nadškof Šarić in škof Šarić mogli priti v Vatikan. Presenetli pa zadnji stavek poročila. »Ljubljanski škof je izjavil, da je po opravljenem poročilu pripravljen vrniti se na svoj škofijski sedež.«

Škof Rožman je potemtakem bil pripravljen na vse, tudi na muke in smrt. (Konec besedila iz knjige)

Iz poročila kanonika Kraljiča o avdienci s papežem Pijem XII.

Dr. Kraljič je bil 3. septembra 1945 v posebni avdienci pri Piju XII. O poteku tega sprejema je poročal škofu dne 5. septembra.

Leto dni pred smrtjo je Kraljič poslal iz San Francisca o tem ljubljanskemu kapitlju nekoliko spremenjeno poročilo. Ohranjeni sta dve kopiji, 5. maja in 8. oktobra 1969. V drugi piše:

»Popisal bom avdienco s papežem Pijem XII. o dr. Gregoriju Rožmanu. Škof Rožman je osebnost svetovnega formata...

Za praznik Povišanja sv. Križa 14.9.1945 me je Pij XII. ex motu proprio poklical na osebno avdienco. Povod so bili: Rožmanova odpoved škofiji, moje poročilo o ljubljanski škofiji. Pomagal mi je dr. Janez Vodopivec... K avdienci me je spremljal lazarist Janez Kopač. Pij XII. je prišel k avdienci v spremstvu nad 30 prelatov. Ko sem hotel poljubiti njegove sandale, je to preprečil in s svojimi močnimi rokami me je postavil po koncu. Pomignil je prelatom in jim ukazal, naj zapuste dvorano. A niso, ker so bili odposlanci svojih držav, za katere so špijonirali. Sv. oče je drugič in zelo ostro ukazal, naj gredo ven. Govorila sva latinsko, italijansko, francosko in nemško. Menjavala sva jezike, kakor so se sv. očetu razvnela čustva. Ves čas sva stala, le malo sva hodila. Pij XII. je začel:

'Kje je moj dragi, predragi in težko pričakovani brat msgr. Rožman; tolikokrat so že pravili, da je že tu v Rimu. Zakaj ne pride, da bi ga objel in poljubil (per abbracciarlo e bacciarlo).' Kar prenehati se mu ni dalo.

'Sedaj pa in medias res. Prebral sem Rožmanovo odpoved in njegov oris življenja, ki ste ga imeli. Ali bi ne mogli ostati nevtralni v borbi s komunizmom?'

Odgovoril sem papežu: Facti sumus sicut oves occisionis in mislili smo, da smo sledili Divini Redemptoris. Pregarjali so nas fašisti, še bolj nacisti, najbolj zve-

rinski so bili komunisti, ki so mučili in pobijali duhovne, kakor je popisal dr. Rožman. Komunisti sovražijo Boga, Cerkev in so zažigali in rušili naše cerkve. Komunisti so uradno pisali in govorili:

1) Vera ni v nevarnosti, ampak narod. Rešujemo narod.

2) Komunizem vodijo Rusi, ki so Slovani. Mi smo Slovani, torej pojdemo z Rusi.

3) Sv. oče nas Slovence ne mara (Sv. oče se je začel tresti od jeze in postal je ves rdeč v obraz. To ni res, je protestiral z besedo, rokami in telesom). Nadaljeval sem: Sv. oče nas Slovence sovraži (to ga je še bolj razburilo). Zakaj; Sv. oče je Italijan (sv. oče se mi je smilil, vendar se je umiril).

4) Kardinali so sami fašisti. – Nič. –

5) Papež financira italijansko vojsko, posebno tisto v Abesiniji. Papež: 'S čim; Jaz preklinjam vsako vojsko.' – Vi ste blagoslavljali orožje: tanke, zrakoplove, topove, strojnice et cetera. 'To ni res.' Videli smo fotografijo. 'Kako?' Komunisti so vzeli dve fotografiji. So ju razrezali in sestavili dve različni polovici v novo, ki so jo fotografirali. 'Kako ste prepoznali potvorbo?' Naši fotografisti so prepoznali neskladnost obeh polovic po papirju, tehniki, fini rezi v sredini. Senca iz leve je padala v desno in iz desne polovice je sekala v levo, da so se križale kakor prekrižane roke sv. Frančiška. – Papež je zaključil: 'Razumem, da bi nevtralnost v takem primeru bila greh proti Bogu in Cerkvi.'

Papež je hotel vedeti, če so številke o pobitih duhovnikih in razrušenih cerkvah točne, kakor je zapisal dr. Rožman. Odgovoril sem, da bodo številke še večje, ko bo mogoče zbrati vsa dejstva. 'In vaši duhovniki, kako so se obnašali?' Odgovoril sem: 'Vz gledno in mučeniško. Zato so jih toliko mučili. Eden je odšel med komuniste. Malokateri so proti volji ordinarija dr. Rožmana podpirali prihajajoče komuniste z besedo in denarjem.' Papež se je začudil. Še nekaj drobnarij in Pij XII. me je odpustil.

Zunaj dvorane – piše Kraljič –

NAŠE LITANIJE

Te litanije je napisal ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman v začetku sovražne okupacije leta 1941. Širile so se na tiskanih listih od rok do rok za privatno pobožnost.

so me razjarjeni prelati obkrožili. Kaj sta imela s papežem? Zakaj nas je nagnal ven? In kaj ste mu povedali? Ponovil sem. Skoraj unisono so se zgražali; kako ste se drznili povedati vse to papežu? Rekel sem: 'Kar sem povedal, je resnica. Papež je columna veritatis, in tretjič, vi ste zanemarili svojo dolžnost, da mu niste povedali. Kaj? Kaj pa mislite o vatikanski diplomaciji, ki je najboljša na celem svetu?' Ker nisem odgovoril na prvo vprašanje, so drugič skoraj nasilno vprašali: 'Torej, kaj mislite o vatikanski diplomaciji?' Ja, je res, da so nas tako učili... In vi ne verjamete? Verjamem Svetemu pismu. Kje je kaj v Svetem pismu o vatikanski diplomaciji? To je tam pri sv. Luku: Otroci tega sveta so bolj razumni v svojem rodu kakor so otroci luči (16, 8). Politiko in diplomacijo znajo komunisti bolje kakor vi...

Ko bi videli, kako so jo prelati odbrsali!

Pij XII. je osebno pretehtal našo borbo. Prosil je škofa Rožmana, naj še ostane ljubljanski ordinarij. Ex motu proprio mu je naložil dolžnost, da duhovno organizira naše begunce po celem svetu. Dotlej take oblasti še nihče ni imel pred dr. Rožmanom. «

Evangelij ni obljuba, ki pomaga do lahkih uspehov. Nobenemu ne zagotavlja udobnega življenja. Je zahteven. Istočasno pa je tudi velika obljuba: obljuba večnega življenja za človeka; obljuba za zmago, s pomočjo vere, človeku, ki ga morí toliko porazov.

Papež Janez Pavel II.

Oče nebeški, vladar in sodnik vseh narodov, milostno poslušaj najglobljo prošnjo slovenskega naroda, ki k Tebi kliče v strašni stiski in smrtni sili.

Gospod, usmili se slovenskega naroda.

Kristus, usmili se slovenskega naroda.

Gospod, usmili se slovenskega naroda.

Bog Oče nebeški, ki si vse narode ustvaril, usmili se nas.

Bog Sin Odrešenik sveta, ki si vse narode odrešil, usmili se nas.

Bog Sveti Duh, ki si na binkoštno nedeljo vse jezike posvetil, usmili se nas.

Sveta Trojica en sam Bog, ki Te slovenski narod že nad tisoč let moli, usmili se nas.

Jezus, Odrešenik sveta, usmili se nas.

Jezus, Kralj vseh narodov,
Jezus, Zmagovalec peklenjskih sil,

Marija Pomagaj, upanje izgnancev in beguncev, prosi za nas.

Marija Pomagaj, upanje jetnikov,
Marija Pomagaj, upanje obupajočih,

Mati Božja, ki Te na Brezjah častimo,

Mati Božja, ki Te pri Gospej Sveti častimo,

Mati Božja, ki Te na Ptujski gori častimo,

Mati Božja, ki Te na Svetih Višarjah častimo,

Mati Božja, ki Te na Sveti gori častimo,

Mati Božja, ki Te

Tolažnica žalostnih,
Mati trpečih,

Kraljica Slovencev,
Sveti Mihael, branilec katoliške Cerkve,

Škofovski grb škofa Rožmana

Sveti Rafael, zavetnik izseljencev,
Sveti angel varuh slovenskega naroda,
Sveti Jožef, varuh slovenskih dežel,
Sveti Jožef, mogočni priprošnjik v najhujših stiskah,
Sveti Jožef, varuh preganjanih,
Sveti Juda Tadej, pomočnik tistih, ki že obupujejo brez vsake nade,
Sveti Severin, škof in mučenec panonski,
Sveti Viktorin, škof in mučenec ptujski,
Sveti Maksimilijan, škof in mučenec celjski,
Sveti Maksim, škof in mučenec ljubljanski,
Sveti Mohor, in Fortunat, mučenca oglejska, prosita za nas.
Vsi sveti mučenci, ki ste na slovenski zemlji trpeli, prosite za nas.
Sveti Modest, blagovestnik koroških Slovencev, prosi za nas.
Vsi sveti misijonarji Slovencev, prosite za nas.
Sveta brata Ciril in Metod, apostola Slovanov, prosita za nas.
Sveta Ema, priprošnjica Slovencev, prosi za nas.

Vsi sveti redovniki in redovnice,
ki ste slovenski rod k Bogu vodili,
prosite za nas.

Vsi slovanski svetniki in svetnice
božje,

Vsi svetniki in svetnice božje,
ki so vam svetišča na Slovenskem
posvečena,

Vsi krstni zavetniki Slovencev,
Vsi svetniki in svetnice božje,
Vsi zveličani škofje, duhovniki in
redovniki slovenski,

Vsi verni slovenski očetje in
pobožne matere, ki v Gospodu
počivate,

Vsi nedolžni otroci slovenski, ki
z angeli molite.

Pomagaj, Gospod, slovenskemu
narodu v njegovi največji stiski,
prosimo Te, usliši nas.

Pomagaj, Gospod, slovenskemu
narodu v njegovi največji stiski,

Pomagaj, Gospod, slovenskemu
narodu v njegovi največji stiski,

Ohrani nam edino pravo
katoliško vero,

Ohrani in potrjuj nadpastirja in
dušne pastirje slovenske,

Ohrani lepo našo domovino in
materni jezik slovenski,

Vrni naše slovenske duhovnike,
Vrni naše izgnane iz zaprte brate
in sestre,

Zberi razkropljeni slovenski
narod,

Daj, da se bo po vseh naših
župnijskih cerkvah spet opravljala
daritev sv. maše,

Daj, da bo Gospod Jezus spet
prebival v vseh naših tabernakljih,

Daj, da bodo naši bolniki
spet mogli povsod prejemati sv.
popotnico,

Daj nam vodnikov po Tvoji volji,
Daj nam duha krščanske

ljubezni in edinosti,
Daj, da za sedanjim trpljenjem
zaživimo versko in narodno
vstajenje,

Jagnje Božje, ki odjemlješ
grehe sveta, prizanesi slovenskemu
narodu!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe
sveta,

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe
sveta,

MOLIMO!

Oče nebeški, skesano
priznamo, da smo zaslužili Tvojo
kazen: Pozabili smo na Tvojo prvo
zapoved: Ljubi Gospoda svojega
Boga nad vse! Zapustili smo Tebe,
edinega pravega Boga in pričeli
služiti mamonu. Pozabili smo na
Tvojo drugo največjo zapoved:
Ljubi svojega bližnjega kakor
samega sebe! Za uboge in pomoči
potrebne nismo skrbeli in jih ljubili
kot Kristusove brate in sestre. Med
nami je bilo mnogo sovraštva,
maščevalnosti in škodoželjnosti.

Oče nebeški, v zadoščenje
za vse pregrehe Ti darujemo
trpljenje sedanjega časa. Slovesno
Ti obljubimo, da se hočemo s
Tvojo pomočjo zvesto držati
Tvojih zapovedi. Obljubimo Ti,
da ne bomo več služili dvema
gospodom, ampak samo Tebi,
edinemu pravemu Bogu. Obljubimo
Ti, da bomo vse ljudi ljubili kot
Kristusove brate in sestre.

Ti pa, predobri nebeški Oče,
radi zasluženja Tvojega Sina
Jezusa Kristusa, po priprošnji
Mater božje, Srednice vseh
milosti, in po priprošnji angelov in
svetnikov, se usmili slovenskega
naroda. Spomni se, da Te je tudi
slovenski narod ljubil in častil z
otroško pobožnostjo. Odpusti mu,
kakor si tolikokrat odpustil Svojemu
izvoljenemu narodu, prikrajšaj mu
dneve trpljenja in daj, da Te bomo
kmalu mogli moliti po vseh naših
cerkvah in se Ti priporočati po
naših domovih. Po Gospodu našem
Jezusu Kristusu, Tvojem Sinu, ki
s Teboj živi in kraljuje v edinosti
Svetega Duha, Bog na vse veke
vekov. Amen.

**Bogve, če ne živi v tvoji oko-
lici prenekateri človek, za
katerega si ti tam prav zanj,
ne da bi se tega zavedal; člo-
vek, ki potrebuje prav tvojo
molitev, tvoj zgled, tvojo po-
magajočo roko, tvojo prijazno
besedo. – Peter Lippert**

STORILCE PARTIZANSKIH POVOJNIH ZLOČINOV JE TREBA KAZNOVATI

**Skupna izjava zastopnikov
katoliške Cerkve na
Hrvaškem, v Sloveniji
in v BiH**

Storilce partizanskih poveljnih
zločinov je treba kaznovati,
hkrati pa pomilostiti vse
tiste, ki se odločijo spregovoriti
resnico o njih, je zapisano v skup-
ni izjavi RKC na Hrvaškem, v Slo-
veniji in BiH

Izjavo *O pravici do groba in
dolžnosti pietete* so podpisali za-
grebški pomožni škof Vlado Ko-
šič v imenu Hrvaške škofovske
konference, celjski škof Anton
Stres v imenu Slovenske škofovske
konference in pomožni škof Pe-
ro Sudar v imenu Škofovske kon-
ference BiH. Zahtevali so odkri-
vanje resnice o žrtvah in ugo-
tavljanje njihovih identitet v
sklepnem obdobju druge svetov-
ne vojske od jeseni 1944, ko so
*»komunistična partija in parti-
zanska vojska prevzeli oblast v
BiH, Sloveniji in na Hrvaškem«.*

*»Zavedamo se, da je to vprašanje
etično, moralno in humano, da gre
za spoštovanje človekovih pravic,
da je univerzalno in da ni vezano
zgolj na eno državo, ampak zadeva
vsakega človeka,«* je dejal Stres na
novinarski konferenci v tajništvu
Hrvaške škofovske konference v
Zagrebu.

*»Mi želimo izvedeti resnico,
tako kot mehanizme zločinov, ki
ne zastarajo. Želimo opogumiti
priče, da resnica pride na dan,«* je
povedal Košič. Dejal je, da ne bo
pomiritve ne miru, dokler se ne bo
vedelo, kaj se je v resnici zgodilo z
žrtvami komunizma na prostoru
treh držav.

Predsedniki komisij *Iustitia et
pax* so poudarili, da še vedno ni
znano veliko dejstev in okoliščin
množičnih zločinov, opozorili pa so

tudi na pomen delovanja pravne države na Hrvaškem, v Sloveniji ter v BiH.

»Predvsem je potrebno zagotoviti pogoje za žalovanje in pieteto zaradi žrtev, hkrati pa ugotoviti zgodovinska dejstva ter odkriti mehanizme in odgovornosti za zločine,« so v Zagrebu sporočili voditelji omenjenih komisij.

Trije škofje so obsodili vse totalitarne režime in njihove ideologije - »njihova malikovanja razreda, nacije in rase ter vse njihove zločine«. Razen partizanov so obsodili tudi vodje režimov poražencev, ki so ukazali umik stotine tisoč vojakov in civilistov, potem pa tudi sami pobegnili.

Kot zločine, ki ne zastarajo, so obsodili tudi »zločine katoličanov, ki so navkljub krščanskim načelom in vrednotam ukazali in storili zločine proti življenju, svobodi in dostojanstvu drugih«. Škofje so povedali, da je bilo v zadnjih 17 letih lociranih približno 1.300 grobišč, med katerimi jih je okoli 700 na Hrvaškem, več kot 500 pa v Sloveniji.

Iz Ave Maria

Nekaj pripomb k izjavi cerkvenih zastopnikov

1 - »Storilce partizanskih poveljnih zločinov je treba kaznovati...« **Vprašamo:** Zakaj samo poveljne, zakaj ne tudi medvojnih? Škof Rožman je že med vojno in še takoj po vojni poročal papežu Piju XII. o medvojnih zločinih: o tistih, ki so jih storili tuji okupatorji in o tistih, s katerimi so nas terorizirali domači »osvoboditelji«. In to že pred 65 leti!

2 - »Razen partizanov so obsodili tudi vodje režimov poražencev, ki so ukazali umik stotine tisoč vojakov in civilistov, potem pa tudi sami pobegnili.« **Vprašamo:** Kakšen smisel ima omemba »poražencev« v škofovskih izjavah, ki naj bi obsodila komunizem in partizanske zločine? Poleg tega, da je stavek zapisan v žargonu »zmagovalcev« leta 1945. Ta izjava je pa napisana zdaj, 20

DUHOVNIK MARJAN

Zbral in zapisal MARKO KREMŽAR

Kot toliko slovenskih duhovnikov v času druge svetovne vojne, je tudi on izgubil življenje v službi Njega, ki ga je poklical.

Na cvetno nedeljo leta Gospodovega 1941 so Slovenijo, ki je bila takrat del kraljevine Jugoslavije, napadli trije sovražniki. S severa so vdirali Nemci, s severovzhoda Madžari in od zahoda Italijani. Jugoslaviji pa sta napovedali vojno, poleg omenjenih, še Romunija in Bolgarija.

Beograd, glavno mesto jugoslovanske države so tisto jutro bombardirala nemška letala in pri tem ubila enega najpovplivnejših slovenskih voditeljev, dr. Franca Kulovca. Ljubljano pa so napadalci obstreljevali iz zraka od zgodnjih jutranjih ur.

Trnovski kaplan Marjan Kremžar je opravljal prvo jutranjo mašo, h kateri so ob nedeljah hodile navadno starejše žene, ko je zunaj zabobnelo. Hrumenje letal, ki so s strojnica in topovi obstreljevala ljubljanski kolodvor in bližnja železniška skla-

let po padcu berlinskega zidu, ko so takratni »zmagovalci« postali poraženci.

3 - »Kot zločine, ki ne zastarajo, so obsodili tudi 'zločine katoličanov, ki so navkljub krščanskim načelom in vrednotam ukazali in storili zločine proti življenju, svobodi in dostojanstvu drugih.'« Tudi ta obsodba je splošna in zato brez smisla in samo v škodo vse Cerkve. Večina partizanov je bila krščena, pa zaradi njihovih zločinov nihče ne krivi Cerkve. Če pa so imeli škofje v mislih ustaše, ki so na silo spreobračali pravoslavne Srbe, bi morali zločin pripisati ustašem, ne katoličanom. Vodja ustašev je bil Pavelić, ne nadškof Stepinac, ki je obsojal takšno početje že kot človek, ne samo kot katoliški škof.

Stane Snoj

Duhovnik Marjan Kremžar

dišča, je pretreslo zbrane vernike pa tudi duhovnika, ki se je takoj zavedel, da se je pričela vojna. Vendar je skušal zbrano opraviti sveto daritev, med katero ni niti eden od prisotnih in gotovo preplašenih vernikov zapustil cerkve. Predno se je v zakristiji preoblekel, so letala napadla znova. Zdaj so se oglašali že protiletalski topovi in nebo se je pričelo polniti z oblaki, ki so jih puščale eksplozije granat. Zatulile so svarilne sirene in s svojim zavijanjem opozarjale ljudi na grozečo nevarnost. Mladi duhovnik je tekel v župnišče in zavrtel telefon. Klical je očeta, da bi zvedel, kaj se dogaja. Franc Kremžar je bil urednik dnevnika *Slovenec*, ki je bil ob liberalnem *Jutru* tedaj najbolj razširjen slovenski časopis. Če kdo, bo on poučen o položaju. Pa ni imel uspeha. Telefon je bil zaseden.

V kuhinji trnovskega župnišča je vladalo razburjenje. Vse mogoče vesti so prihajale s ceste in s telefona. Kdor je mogel, je poslušal radio Ljubljano, ki pa je imel še malo zanesljivih poročil. Edino gotovo je bilo, da se je pričela vojna, da so Nemci bombardirali nekaj mest in da napadajo Jugoslavijo skoraj iz vseh strani. Marjan je sedel na kolo

in se odpeljal na drugo stran mesta, v Moste na posvet z očetom.

Pri Kremžarjevih je zalotila vojna odrasle pri nedeljski maši, mlajša člana družine pa v postelji. Ko je streljanje letalskih in protiletalskih topov zbudilo Franceta, je ta stresel nekaj let mlajšega brata, ki je spal v postelji ob nasprotni steni fantovske sobe: "Marko vstani! Vstani! Vojna je!" Potem sta oba stekla na dvorišče in opazovala na nebu nemška letala, ki so se pojavljala in izginjala nad

za to potrebno cerkveno dovoljenje. Starša sta ob tem molčala. Težko jima je bilo, a sinovoma nista branila, da gresta kamor ju kliče dolžnost. Marjan se je kmalu poslovil, da uredi kar je potrebno, France pa, da poizve, kje se človek lahko prijavi za vojaka in pa seveda, da se o vsem pomeni s prijatelji, ki bodo verjetno naredili isto.

Priprave so bile kratke. Že naslednji dan sta se brata prijavila, vsak zase, v naborni pisarni in 24 ur kasneje sta se znašla na istem vlaku,

bil Marjan, kot duhovnik, izpuščen. Kmalu je bil spet na svojem kaplanskem mestu v Trnovem, France pa se je po malo težji poti čez nekaj dni tudi pojavil doma. Vojne je bilo zaenkrat konec, pričela se je okupacija.

Ljubljano, Dolenjsko in Notranjsko so zasedli Italijani, Štajersko in Gorenjsko Nemci, Prekmurje Madžari. Slovenija je bila razkosana.

Razkosana pa je bila tudi ljubljanska škofija. Njen gorenjski del je zasedla nacistična Nemčija, sedež škofije z ostalim ozemljem pa je bil pod okupacijo italijanskih fašistov. Kmalu je postalo jasno, da sta državi, ki sta bili idejni in vojaški zaveznici, zavzeli do zasedenega slovenskega ozemlja in prebivalstva različno taktiko.

Medtem ko so Nemci takoj pričeli preganjati, zapirati in izseljevati izobražence, predvsem učitelje in duhovnike, so Italijani po zasedbi pustili civilno prebivalstvo pri miru. Ker je šef policije dr. Hacin, po navodilih bana dr. Marka Natlačena, najvišjega predstavnika jugoslovanske oblasti v Sloveniji, uničil arhive, s katerimi je razpolagal, italijanska policija ni dobila zaželenih podatkov o politični usmerjenosti prebivalstva. Od Italijanov zasedena ljubljanska pokrajina je postala tiste dni zatočišče za tisoče rojakov, ki so pribežali pred Nemci čez novo, sprva slabo zavarovano mejo, med nemško in italijansko zasedeno cono.

To je povzročilo na obeh straneh razmejivne črte v kratkem času povsem različne probleme in potrebe. V Ljubljani je postalo osnovno vprašanje mestne uprave, kako dati zavetje in prehrano beguncem iz Štajerske in Gorenjske, posebno še, ker je bilo v tem pogledu mesto v veliki meri odvisno od okupacijskih oblasti. Če je bilo na tem delu slovenskega ozemlja treba reševati upravne probleme, pa je na severu vladal med Slovenci preplah. Nemška politična policija Gestapo je zaplenjevala posestva, odvažala nekatere rojake na prisilno delo, druge mobilizirala v nemško vojsko, nekatere pa je izseljevala najprej v Bosno in kasneje v Srbijo. Nemški nacisti so hoteli zasedeni del Slove-

hišo, sredi belih oblakov protiletalskih izstrelkov.

Končno je streljanje pojenjalo in brata sta odšla k nedeljski maši v bližnjo farno cerkev Svete Družine. Ko sta se vrnila, sta našla starejšega brata Marjana sredi kuhinje v živahnem pogovoru z atom, mamom in teto Mili, ki je prišla tja iz svojega nadstropnega stanovanja. Oče je pravil, kaj je zvedel po telefonu iz uredništva Slovenca: "Jugoslavija je bila napadena iz vseh koncev. Naša vojska se junaško brani. Nemška letala so bombardirala prestolnico. Bajе že nabirajo prostovoljce. Druga svetovna vojna je zajela tudi nas..."

Oba starejša sinova sta sklenila, da gresta kot prostovoljca bratnit domovino. Marjan je nameraval oditi v vojsko kot kurat, če bo dobil

ki je odpeljal slovenske prostovoljce v smeri proti Zagrebu. Marjan je spremljal nabornike kot vojni kurat, za kar je dobil potrebno škofijsko pooblastilo. Deloma so bili krivi napadi nemških letal, deloma pa zmeda, ki je vladala tiste dni, da je vlak le počasi napredoval po Dolenjski. Na zagrebški postaji se je znašel, ko so tam že oznanjali ustanovitev "Nezavisne države Hrvatske".

Brata Marjan in France sta z drugimi slovenskimi prostovoljci poslata vojna ujetnika. Ko so ustaši na dvorišču neke zagrebške vojašnice grozili fantom, ki niso imeli niti vojaških uniform, da jih bodo postrelili, je Marjan podelil ujetnikom vesoljno odvezo. Nekaj so jih kmalu odvedli proč in bajе res ustrelili. Kasneje, ko je napetost popustila, je

nije ponemčiti.

Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman se je znašel v težkem položaju. Od Nemcev zasedeni del njegove škofije se je v nekaj tednih znašel brez duhovnikov, verniki pa brez dušnopastirske oskrbe. Hitlerjeva policija je tiste prve mesece hotela z vsemi sredstvi ločiti prebivalstvo od njegovih naravnih voditeljev, med katere je poleg drugih izobražencev prištevala vso katoliško duhovščino. V izrednih okoliščinah se je odločil škof, da seže po izrednih sredstvih. Sklenil je, da pošlje čez mejo, na ozemlje zasedeno po Nemcih, kakega mlajšega duhovnika, ki bi bil pripravljen opravljati med rojaki v tem delu ljubljanske škofije ilegalno dušno pastirstvo. Ker je bila naloga nevarna, je škof Rožman iskal zanjo prostovoljce. Našel jih je več. Prvi med njimi je bil mladi trnovski kaplan Marjan Kremžar.

Marjan je bil celo za kaplana izredno mlad. Posvečen je bil leto prej kot njegovi vrstniki v semenišču, ker je bil oproščen vojaške službe. Pri zdravniškem pregledu je komisija ugotovila, da zaradi dveh poškodovanih prstov na desni roki ni sposoben za vojaka. Podoben zdravniški pregled pred vstopom v semenišče pa je dognal, da kandidat, kljub dvema trdim prstoma na roki, ne bo imel večjih težav pri obhajanju svete daritve. Seveda, če bi mlademu abiturientu prsta manjkala, bi bil po tedanjih pravilih nesposoben tudi za opravljanje duhovniške službe. Da pa sta bila omenjena prsta na svojem mestu, je šla zahvala Marjanovi otroški trmi, prav kakor je bila njegova radovednost kriva, da sta bila malo postrani in v drugem členu negibljava.

Ko je bil najstarejši Kremžarjev še otrok, je živel s starši v stanovanju blizu velikega poslopja nekdanje Jugoslovanske tiskarne, kjer je njegov oče delal v uredništvu *Slovenca*. Ker je bil Marjan radoveden fantek, ga je oče vzel včasih seboj v službo, da si je lahko ogledoval čudovite stroje, ki so vlivali svinčene vrstice, iz katerih je počasi nastajala časopisna stran, pa veliki tiskarski stroj, ki je bruhal iz sebe časopise tako hitro, da mu oko

ni moglo slediti, pa tudi rezalnike, giljotine, ki so rezale cele bloke papirja tako tiho in gladko, da je bilo veselje gledati. Da bi se Marjan prepričal, kako lepo je stroj odrezal papir, je stegnil rokico prav tedaj, ko je delavec ponovno spustil rezilo. Fantek je zakričal, delavec je v hipu ustavil stroj, a bilo je prepozno. Dva prsta sta bila odrezana in sta se držala roke le še za kožico.

Kri je tekla, otrok jokal, a k sreči je živel v bližini zdravnik, ki je vzel ranjenca iz rok zaskrbljenega očeta in uslužbencev, ki so ga spremljali. Rano je bilo treba očistiti, ustaviti krvavitev in obvezati. Zdravnik je vzel v roke potrebno orodje, da bi odrezal kožico, na kateri sta bingljala odrezana členka. Takrat pa je Marjan ne-

Oče Franc Kremžar

hal jokati in pričel kričati: »Prsta ne! Prsta ne!« Ker se je pri tem zvijal in brcal, je zdravnik popustil. Sklenil je, da bo končal zdravljenje, ko se otrok opomore od prvega šoka. Pritisnil je odrezana prsta na svoje mesto in rani obvezal. O tem, kako je zdravljenje potekalo naprej, izročilo molči, a dejstvo je, da sta se členka zarasla, a ostala malo kriva, ker ju je zdravnik namestil le za 'prvo silo'.

Ko se je kaplan Marjan prijavil škofu Rožmanu, da je pripravljen oditi skrivaj na Gorenjsko, na nemško okupacijsko področje, je navajal kot razlog, zakaj bi bil za tak podvig primeren, tudi to, da je bil rojen v Gradcu. Tako bi ga imele zasedbene oblasti lahko za Avstrijca. Res je

prišel na svet 11. maja leta 1916, sredi prve svetovne vojne v avstrijskem Gradcu, kjer je oče tiste čase služil kot vojak. Ker je bil Franc Kremžar kratkoviden in ni bil sposoben za fronto, je preстал vojno viхро sicer v uniformi, a daleč od nevarnosti. To je bila menda zadnja vojna, ki je terjala življenja le na frontah.

Škof Rožman je Marjanovo ponudbo sprejel in mu dal potrebna pooblastila za opravljanje dušnopastirske službe v delu ljubljanske škofije, ki je bil pod nemško zasedbo. Kot se je kasneje izkazalo, dejstvo, da je bil rojen v Gradcu, mlademu kaplanu ni dosti koristilo, ker je svojo ilegalno pot opravljal s ponarejenimi dokumenti. Prav vprašanje, kako dobiti potrebne dokumente, ki jih je izdajala nemška okupacijska oblast in kako najti prve stike z zanesljivimi verniki, sta bili ključni vprašanja pred katerima je stal duhovnik Marjan še pred odhodom na Gorenjsko.

Po pripovedi nekdanje trnovske faranke, gospe Jože Šturm, ki je nedavno umrla med nami, je Marjanu pomagala dobiti, pod nemško okupacijo v Kranju prve ponarejene dokumente hčerka dr. Breclja, ki je bila tudi doma iz trnovske fare. Glede pomoči pri skrivnem dušnopastirskem delu pa je trnovski kaplan sklenil, da bo poiskal na Gorenjskem stik s člani in članicami Katoliške akcije. Kot vse slovenske organizacije je bila Katoliška akcija takrat pod Nemci sicer prepovedana, a Marjan je upal, da člani, čeprav brez vodstva in razpršeni po farah, niso izgubili apostolskega duha in vneme.

Marjan je tudi sam izhajal iz vrst dijaške Katoliške akcije, to je Mladcev Kristusa Kralja, ki jih je ustanovil, vodil in vzgajal profesor Ernest Tomec. Zato je bil prepričan, da bodo predvsem članice ženskih vej KA, ki so bile verjetno manj nadzorovane kot moške in fantje, najbolje razumele kaj pričakuje od njih Cerkev zdaj, ko je bila v tem delu Slovenije čez noč porinjena v katakombe. Mar ni bil glavni namen Katoliške akcije, da njeni člani in članice pomagajo duhovnikom pri njihovem apostolskem delu?

Profesor Tomec je bil ključna osebnost pri vzgoji mladega Kremžarja, ko je bil ta še dijak klasične

Profesor Ernest Tomec

gimnazije. V nižji gimnaziji ni izstopal kot dober učenec. Ko pa ga je njegov profesor grščine in latinščine Ernest Tomec povabil k Mladcem in mu je pričel tam odkrivati pot do globlje duhovnosti pa tudi krščanske odgovornosti za bližnje, je dobil mladi Marjan s tem potrebno motivacijo. Mladci, dijaška Katoliška akcija, so njegovemu življenju dali smisel, kar se je pokazalo tudi pri študiju. Profesor Tomec je znal zbuditi mladim katoliškim dijakom zavest, da je za laika dobro opravljeno poklicno delo prvi korak h krščanski poglobitvi. Poudarjal je, da je kvaliteto delo, kar je za dijaka in študenta študij, pogoj za nadaljno, tudi duhovno rast. Mladec naj bi združeval v sebi vestnost v poklicnem življenju pa nesebično in smotno delo za širjenje božjega kraljestva v svojem okolju. Vse pa naj bi temeljilo na gorečem osebnem molitvenem in evharističnem življenju ter na velikodušnem sprejemanju odpovedi in zatajevanja. Povprečnost je profesor Tomec enačil s svetopisemsko mlačnostjo, ki je velika skušnjava za vsakega katoliškega laika. Le goreči apostoli lahko ogrejejo brezbrizni in Bogu sovražni svet. Take smernice so bile za tiste čase med Slovenci novost, a so kmalu našle odmev tudi pri drugih stanovih. V času, ko je izbruhnila vojna, so uspešno delovale na vsej Sloveniji poleg dijaške, še razne druge, moške in ženske veje KA.

»Dva Marjanova najožja prijatelja

v spominskem članku, objavljenim v *Slovcu* 21. julija 1944, takole popisujeta njegove prve korake pri Tomčevih Mladcih:

»Prvič je prišel Marjan med Mladce, ko smo šli taborit h Kolpi. Nekako zadržan je stopil med nas, pa v nekaj urah vožnje smo si že postali dobri tovariši. Ko smo pa šli peš po tisti dolgi poti iz Črnomlja do Starega trga, smo pa tudi spoznali, da je Marjan požrtvovalen tovariš. Tako je prišel med Mladce in jih ni nikdar zapustil – in jim postal zgled.«

Ko so leta 1936 sklenili pri Mlad-

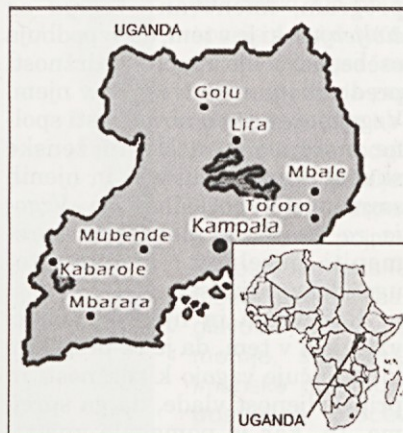
cih, da prično z izdajanjem katoliškega tednika za dijake in študente *Mi mladi borci*, je bil Marjan eden najbolj aktivnih sodelavcev v uredniškem odboru pa tudi pri tehničnem delu. Teden za tednom se je vozil s kolesom čez Trzin v Groblje, kjer so v majhni lazaristovski tiskarni tiskali list, ki je kmalu postal znan tako po svojih rdeče tiskanih naslovi, kakor po jasnih in odločnih načelnih člankih. Eden od Marjanovih tedanjih prijateljev je zapisal, da jih je malo, »ki vedo, koliko je njegovih člankov v tem listu.«

Se nadaljuje

UGANDA PREMAGALA SIDO Z ZDRŽNOSTJO

To je povedal neki italijanski minister, poln zdrave pameti, že pred nekaj leti. Toda bilo je, kot da bi govoril samo gluhim. Njegove besede je odnesel veter, čeprav so mu dejstva dala prav. Za nikogar ni tajnost, da je afriška Subsahara žrtev razširjene epidemije SIDA-e. Leta 2006 objavljene statistike, ki jih je priobčil UNAIDS (Program Združenih narodov za HIV/SIDA-o), kažejo, da je bilo 24,5 milijonov oseb v tej pokrajini seropozitivnih ob koncu leta 2005.

Samo v tem letu je bilo 2,7 milijonov novih primerov. Obupane, kako bi ustavile širjenje te bolezni, ki kaže, da se bo spremenila v najbolj uničujočo nadlogo vseh časov, so afriške dežele, udarjene s SIDA-o, obrnile oči proti Zahodu. Toda zdi se, da je bila pomoč, ki so jo dobili, bolj škodljiva kakor dobra. Zahodne agencije za pomoč so, pod vplivom modernega mišljenja, bombardirale kontinent z liberalnimi programi spolne vzgoje in s kondomi, je zapisal Colin Mason, direktor za komunikacije ustanove za raziskavo prebivalstva. Sporazumno z UNAIDS pokazatelj

okužbe s HIV v Afriki naraščajo, kar nakazuje, da ti programi, namesto da bi zavrli razširjanje bolezni, v resnici prispevajo k prenašanju, spodbujajoč tvegano vedenje.

VZTRAJANJE V ZMOTI

V specializiranih mednarodnih forumih se je o tem razpravljalo, toda brez uspeha. Preglasili so jih zastopniki tistih, ki imajo pri tem trgovske interese, pa liberalno mišljenje, ki hoče ohraniti aktualni »status quo«. Samo ena afriška

dežela, Uganda, se je borila uspešno proti SIDA-i. Prevladajoči pokazatelj VIH se je drastično zmanjšal v zadnjih letih.

Leta 1992 je bilo več kot 18% odraslega prebivalstva, ki se je podvrglo analizi, pozitivno v preskušnji za virusom SIDA-e. Konec leta 2005 je bilo samo še 6,7% prebivalstva pozitivnega. Nobena druga dežela ni dosegla s tem primerljivega znižanja. Zahodne ustanove, ki ponujajo pomoč, v želji, da upravičijo svoje programe, zmotno pripisujejo to znižanje napačni spolni vzgoji in uporabi kondoma. Toda Ugandci sami govorijo o tej najpreprostejši zgodbi. Zgodbo, ki jo lahko izrazimo z eno samo besedo: vzdržnost. Vsi pa vemo, da ni večjega slepca od tistega, ki noče videti.

Neznani junak zmage Ugande nad SIDA-o je katoliška redovnica z imenom Miriam Duggan, M.D. Na začetku borbe proti tej smrtonosni bolezni je ta redovnica razvila program, imenovan »Vzgoja za življenje«, ki je v tem, da vzpodbuja osebe, naj živijo v spolni vzdržnosti pred zakonom in zvestobi in njem. Vzgjajajoč osebe o nevarnosti spolne mešanosti (moški in ženske skupaj – promiscuidad) in njenih smrtonosnih posledicah, je »Vzgoja za življenje« pomagala spremeniti miselnost (mentaliteto) ugandskega ljudstva.

Redovnica in njeni sodelavci vztrajajo v tem, da je ta program, ki vključuje vzgojo k zdržnosti in pripravljenost vlade, da ga sprejme, to, kar je pomagalo znižati epidemijo SIDA-e v Ugandi.

»Mislim, da mladina našega časa dobiva na vprašanje *Katero pot bi moral izbrati? zelo nejasne odgovore*, pravi Thandi Hadebe, vzgojitelj programa Vzgoja za življenje. »Zdi se mi, da nimamo sreče pri naši mladini, ker ji posreduje veliko nasprotujočih se informacij.« Hadebe dolži za epidemijo SIDA-e nebrzdano promovico kondoma in različna navodila za »varno občevanje«, ki jih širijo zahodni vzgojitelji.

»Poudarjamo videz svobode kot njihov del zaščite, ki jo morejo uporabiti, da se obvarujejo,« pravi Fr. Andrew Shjngange, drugi

vzgojitelj programa. Nov dokumentarec, imenovan **Se je že začela sprememba?**, se raduje te zmage življenja in zdrave pameti.

Ta dokumentarec je izdelal škof Hugo Slattery iz škofije Tzaneen (Južna Afrika), ki pripoveduje zgodbo sestre Miriam in razlaga, kako deluje program v praksi. V njem škof Slattery opisuje delo organizacije na temeljih vere, ki razpravlja o socialnih posledicah VIH/SIDA-e. Kot je logično, so ljudje vere tisti, ki so junaško solidarni z okuženimi na njihovih domovih in osebje sirotišnic, polnih sirot in jokajočih otrok.

Od vzgojiteljev, ki imajo potrebno pripravo za to, da lahko govorijo o vzroku te bolezni, je malo ljudi, ki bi bolje poznali probleme epidemije VIH/SIDA-e kot škof Slattery. Pokazatelj odraslih z VIH-om v Južni Afriki je bil konec leta 2005 18,8%, skoraj isti kot v Ugandi pred 15 leti. Program »Vzgoja za življenje« se je iz njegove škofije razširil po vsej Južni Afriki.

Presenetljiv uspeh v borbi proti razširjanju SIDA-e v Ugandi se lahko pripiše prav temu revolucionarnemu podvigu, s promocijo spolne vzdržnosti pred zakonom in zvestobe v njem.

DENAR PREVARE

V tej borbi bi moral prevladati realizem nad popačeno ideologijo merkantilizma: »*SIDA je grožnja za vso civilizacijo, je grožnja za našo prihodnost, je zadeva, ki nas postavlja pred vprašanje: Kako bo z novimi generacijami v prihodnje?*«, se sprašuje škof Slattery. *Ce se tako sprašujemo, se sliši pesimistično, a je resnično. Po vsem, kar nakazujejo statistike, je problem zelo resen. Vsak dan je bolj očitno, da obsedenost zahodnega sveta za promocijo preservativov samo ovira napore afriških dežel, da bi dejansko kontrolirale VIH/SIDA-o*, pravi škof Slattery. »*Edina dežela, ki se lahko izkaže z resničnim napredkom v borbi proti tej bolezni, je Uganda.*« To pa s pomočjo vzdržnosti pred zakonom in zvestobe v zakonu. Žal, zahodnemu svetu ta velikanski uspeh

ne pomeni dosti.

Nasprotno, dela vse, kar je mogoče, da bi ga onemogočil, poslušujoč se vseh razpoložljivih sredstev, da bi pospeševal kondom v tej deželi, pa čeprav proti želji voditeljev njene vlade.

Upravičeno se vprašamo: Ali je kdo od predstavnikov organizacije UNAIDS kaj poučen o vsem tem?

IZ REVIEJE-KNJIGE *Nueva lectura* prevedel Marjan Hribar

SPANEC JE POTREBEN KOT ZRAK

MAJA HITIJ

»*Blagoslovljen bodi tisti, ki je iznašel spanec,« je vedel že dolgo nazaj Cervantesov Don Kihot.*

Vseeno pa pot do njega za vse ne pomeni enako velike ovire. Precej nizka je za tiste, ki jim je dovolj le majhen odmor, dolgočasna šolska ura ali udoben naslonjač. Nepredstavljivo visoka pa za one, ki jim ne pomaga ne štetje ovčic, ne utrujenost po večerni aerobiki, ne molitev rožnega venca.

Brez njega ne gre

Spanec nas telesno in duševno krepča. Nanj vplivajo preprosto že letni časi, temperatura in nadmorska višina. Glavni povod je utrujenost, ki je posledica neobnovitve vitalnih sil, ki se z dejavnostjo porabijo v budnem stanju in katero lahko nadomestimo le s primarnimi energetskimi snovmi, kot so hrana, spanec in počivanje. Seveda obstajajo tudi druge vrste utrujenosti - živčna, psihična, intelektualna in celo besedna. Utrujenost je opozorilo, refleksi; spanje pa je nagonsko. Spanec je človeku nujno potreben, kot zrak - saj se njunega pomena zavemo šele, ko nam ga

manjka. Človek zdrži popoln post (z vodo) nekako en mesec, brez spanca popolnoma pa ne more zdržati več kot enajst dni.

Sedem do osem ur na dan

Odrasel človek naj bi povprečno potreboval sedem do osem ur spanja na dan. Potrebe se z leti spreminjajo: dojenčki spijo 16 ur na dan, študentje po sedem ali osem, po 50. letu večina ljudi ne spi več kot šest ur.

Če potrebo skrajšamo, pomanjkanje vpliva na obtočila (posebej srce), krvni tlak, prebavila, virusno odpornost, na možgane - vse je moteno. Posledice so predvsem psihološke: misli postanejo zmedene in mračne, človek pozablja stvari, vsak majhen stres ga vznemiri, prične se zbeganost, trpi ustvarjalnost, zmanjša se reakcijski čas, pojavi se izguba koncentracije in tesnoba, pomanjkanje teka, slabša učinkovitost v šoli in delovnem mestu. Poveča se nevarnost bolezni, nesreč. Neprespanci lahko na cesti plačajo prevelik davek.

Kako delujejo možgani in telo?

Najmanj dva sistema v možganih opravljata nadzor. V hipotalamu je 'notranja ura', ki skrbi za dnevno izmenjavanje budnosti in spanja. Ta notranji ritem se še da preliščiti. Homeostatičnega sistema, žal, ne, ta 'zaračunava', koliko znaša naš spalni dolg - je to dan, dva ... - in skrbi, da ga poravnava.

Čudežna sredstva, po katerih posegamo, so v nasprotju z naravo in kmalu poplačamo svoj dolg umetne budnosti s slabim počutjem. Zavedati se moramo, da sta menjavanje bedenja in spanja naravni pojav, nujen tako kot menjavanje dneva in noči.

Spanje ima več različnih stopenj,

skozi katere običajno vsako noč petkrat ali šestkrat zaokroži. Dve različni vrsti spanca, ki se menjata drug za drugim - vmes so še druge stopnje - sta počasno spanje in paradoksalni spanec, to je faza hitrih gibov zrkel (fr. PMO oz. ang. REM-SLEEP - rapid eye movement), ko očesni premiki sovpadajo s sanjami. Prehod iz počasnega v hitri spanec je najbolj krhko obdobje spanja, takrat se zelo lahko zbudimo.

Dolžina, globina in rednost

Kakovost spanca ni odvisna le od dolžine. Otrok, ki spi le štiri ure, je lahko dosti bolj spočit od mamiče, ki rahlo spi osem ur in medtem

velja za prehrano. Ugotavljanje osebne ritma zahteva le kanček zdrave pameti: pomembno je samo opazovanje svojega telesa, njegovih reakcij. Narava ponuja dobre odgovore tudi glede urnika ugodnega za spanje - v poletnem času je doba krajša, pozimi daljša. Priporočljivo je hoditi zgodaj spat in vstajati 's kurami'. Noč je primernejša od dneva zaradi tišine, hladu in ioniranosti atmosfere; nasprotno je podnevi, zaradi hrupa, toplote in elektromagnetnega potenciala v ozračju.

Nespečnost

Tudi tu poznamo več vrst: večerjo in jutranjo nespečnost ter nespečnost zara kakovosti in količine spanja.

Ena neprespna noč naj ne bi imela hujših posledic; medtem ko se bodo po treh ali štirih že začeli kazati prvi znaki. Če pa si spanje preveč odtegujete več časa, se lahko zgodi, da pozneje, ko boste hoteli, ne boste mogli nadoknaditi zamujenega ali celo zaspali. Kmalu se pojavijo psihosomatske motnje: vrtoglavica, glavobol, prebavne motnje, slabšanje imunske obrambe, pospešen proces staranja.

Obstaja več načinov zdravljenja. Najpogosteje ljudje

posežejo po farmacevtskih sredstvih (uspavala, pomirjevala), ki lahko povzročijo 'odvisnost', zato je bolje prej preizkusiti druge naravne terapije. Sem spadajo ustrezna in uravnotežena prehrana. Znano je, da se je dobro zvečer izogibati mesu, mastnim jedem, žitnim kalčkom; začimbam, zeliščem; alkoholu, tobaku itd. Raje posežite po lažji hrani - kot so sadje, zelenjava, zdrob, testenine in popijte kakšen čaj (metin, melisin, lipov, janežev ...). Dobro je, da lahko večerji sledi še krajši sprehod, po-

misli, da bo morala vstati. Časovni minimum je vseeno treba upoštevati, pomembno vlogo pa igra tudi globina spanca. Ta je pri nekaterih včasih prerahel in nemiren. Lahko se zgodi, da boste kljub skrbem zaspali, a se ne boste zbudili spočiti. Bolje je spati malo kot spati slabo.

Upoštevati je treba tudi rednost. Spanec mora biti reden na dva načina: po noči in noč za nočjo. Valjanje po postelji, premetavanje in dremež človeka ne spočijejo. Tudi premikanje urnika spanja ni priporočljivo, enako

sebej, če dan presedimo. Ustrezna udobna oblačila ter prezračena, temna in tiha spalnica pa so že skoraj nujni.

Se sv. Avguštin je rekel: »Zaspal sem in ko sem se zbudil, sem ugotovil, da so moje težave veliko manjše.« Pa lahko noč.

Iz revije *V naši družini*

Duhovno življenje je objavilo

JURE VOMBERGAR

APRIL

PRED 70 LETI (1939)

» **M**eseca julija bo svetovni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani. Iz vsega sveta se bodo tamkaj zbrali borci za Kristusa, da se skupno dogovore, kako je treba organizirati duhovno borbo proti kraljestvu teme za kraljestvo Kristusovo: kraljestvo pravice, ljubezni in miru. Osnova tega kraljestva je uravnavanje javnega življenja na veri v Boga, ki je pravičen sodnik, ki bo ob sodbi vsako dobro delo nagradil, a vsako zlorabo in hudobijo kaznoval. Ni je rešitve ne v fašizmu, ne v komunizmu. Rešitev je samo v spolnitvi evangeljskega nauka: da ljubi svojega bližnjega kot samega sebe, kar je temeljna postava kraljestva Kristusovega. Kadar se bodo državne zakonodaje postavile na ta temelj dosledno, ne bo več ne zatiranih, ne zatiralcev.«

9: V Villa Devoto se je vršil **občni zbor 'Slovenske osnovne šole'**. V odobrenih pravilih je značilno, da se verouk ne dopušča brez posebnega privoljenja 'Šolskega sveta' in 'Med-

društvenega odbora'.

16: **Paternalna osnovna šola je izvedla prireditev** v dvorani 20 de setiembre na ulici Alsina 1832, pri kateri so sodelovala razna druga naša društva: šola z Dock-Suda, Slovenski dom in Sokol Dock Sud-Boca.

23: **Izlet za otroke naših šol** s Paternala in Dock Suda je bil v Tigre. Organiziralo ga je 'Centralno šolsko združenje' in so se ga udeležili tudi starši otrok, odborniki združenja kakor tudi poslanik Izidor Cankar.

23: Društvo **Triglav v Rosario** je otvorilo svoj lastni dom.

PRED 60 LETI (1949)

16: **Velikonočna procesija** za veliko soboto je bila na Belgrano: najprej slovenske jutranjice, nato procesija po dvorišču salezijanske gimnazije. Veliko otrok je bilo v belih oblekah in odraslih v narodnih nošah. Prisotnih je bilo več kot tisoč rojakov.

17: **Velika noč**: slovesne svete maše so bile na Avellanedi, v San Martinu in na Belgrano, kjer so bile popoldne tudi pete litanije.

Krščanski nauk za otroke po slov. središčih v Buenos Airesu in okolici se že vrši, doslej na petih krajih: v Capitalu na R. Falcón 4158, v Ramos Mejiji in Lanusu v stanovanjski hiši, v San Martinu in Floridi v župnišču.

PRED 50 LETI (1959)

12: 10-letnico obstoja je proslavil tudi **ramoški cerkveni pevski zbor**. Nastopil je s spevoigro **Vasovalci**, pa še z več točkami ženskega in mešanega zbora.

19: Slovenci v San Martinu imajo odslej **lastne šolske prostore**. Največ zaslug za to ima družina Pavlovčič. Blagoslovitev je opravil Anton Orehar. V nagovoru je opozoril, da ni smisel slovenskega izseljenstva, da bi denarno obogateli, marveč da bi si zagotovili zadnji cilj: več-

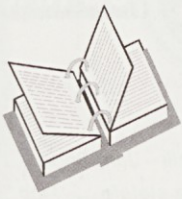
no zveličanje. Zatem sta govorila krajevni dušni pastir dr. Alojzij Stare in šolski nadzornik Aleksander Majhen. Ta je menil, da bi bil škof Slomšek vesel nad tem, da v Argentini slovenske družine, Cerkev in šola tako složno sodelujejo.

19: **Slovensko katoliško akademsko društvo** (SKAD) je imelo svoj peti študijski dan pri nemških sestrah v Florencio Varela. Ruda Jurčec je predaval **o sodobnih tokovih v mednarodnem komunizmu**, dr. Ignacij Lenček pa **o naših odnosih do marksizma**. Po predavanjih je bil 4. redni letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov odbor: predsednik Franc Bajlec, tajnik Vital Ašič in blagajnik Tine Debeljak ml; odborniki so Vera Ašič, Ivan Prijatelj in Janko Sparhakl.

26: Na tretjem **občnem zboru ZSS** so si dijaki izvolili sledeči odbor: predsednik Milan Bevk, podpredsednik Jernej Dobovšek, tajnik Franci Jarc, blagajnik Joško Vombergar in Robert Petriček ml.

Najlepše je, ako človek lahko reče: jaz sem naredil, kar sem mogel in kar sem znal. Imam čisto vest in vse drugo mi ni nič mar. Poštenost je tudi to, da imate za svoj poklic zadosti znanja in srčne kulture, da ga morete opravljati v korist človeštvu. - Jože Plečnik

Bog si je zasadil v svojem vrtu velike svetnike – prave rože in lilije; a poleg njih si je vzgojil tudi drobcene, nezatne marjetice in vijolice. Vse pa imajo eno in isto nalogo: da razveseljujejo božje oko, kadar zre na zemljo... Cveke same so tem popolnejše, čim radostneje in vestneje spolnjujejo božjo voljo. – Sv. Terezija Deteta Jezusa

iz naše kronike

METKA MIZERIT

Čeprav se pripravljamo na Veliko noč, objavljamo poročilo **O BOŽIČNEM KONCERTU V SLOVENSKEM DOMU V SAN MARTINU**, ki je bil lepa duhovna priprava na božič. V nedeljo, 21. decembra, so rojaki napolnili spodnjo dvorano Slovenskega doma. Pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic so peli: Slovenski pevski zbor iz San Martina, otroška in dekleška skupina. Spremljali so jih prof. Javier Más (orgle in trobenta); Toni Podržaj (kitara); Luka Škulj (kitara). Program sta napovedovala Marjana Petkovšek Kocmur in Danijel Kocmur.

Pevci so zapeli sledeče pesmi: *Tamborilero*; ob pesmi *Poslušajte vsi ljudje* so stopile na oder osebe vsi družine (Sonja, Marjan in Ana Boltežar). Zbor je zapel: *El nacimiento*; *Los pastores* in *Los reyes magos*. K živim jaslicam so prišli pastirji, angeli in sveti trije kralji. Sledile so pesmi: *Presveta noč*; *Tam daleč*; *Pastirci ne spite*; *Glej zvezdice božje*; *Le v Bogu umiri se srce*; *Holly night*; *Na polnoči grede*; *Canción de cuna*; *Glorius Kingdom* in *Adiemus*. Hvaležni poslušalci so nagradili pevce s prisrčnim ploskanjem. Vsi skupaj so zapeli še Sveta noč, blažena noč; zbor pa še *Handlovo Alelujo*. Poleg zborov so pri izvedbi sodelovali še: Janez Filipič, Tone Kastelic, Tone Podržaj, Monika Filipič, Brigi Medvešček, Ani Resnik, Lučka Smersu Santana, Ragina Truden Leber in Leli Podržaj. Seveda je imela največ zaslug za čudovit večer prof. Lučka Marinček Kastelic, ki vsako leto pripravi lepo duhovno doživetje ob božični pesmi.

MLADI IZ SAN MARTINA SO TABORILI V TANDILU, kamor so se odpeljali 26. decembra. V campingu »María para todos« so postavili šotore, se razdelili v skupine in določili delo za vsako izmed njih. Vsak večer so uprizorili parodijo na znane otroške

pravljice. Hodili so po hribih, se sprehajali, igrali, se kopali v bazenih in pripravili kres. V nedeljo so šli v stolnico k maši in se zahvalili Bogu za lepo preživete dni. 31. decembra so se srečni vrnili domov.

SILVESTROVANJE V NAŠEM DOMU.

Člani in prijatelji so se zbrali v veliki zgornji dvorani, ki je bila za to priložnost slavnostno okrašena. Pogrnjene mize in lepi šopki so čakali na goste. G. Tone Oblak je pripravil čudovito sceno. Ker je to drugi sveti večer, so predsednik Našega doma prof. Karel Groznik in predstavnika mladinskih organizacij Veronika Marinčič in Milan Godec pokadili in pokropili prostore Doma. Pred večerjo so skupno molili in se zahvalili za božji blagoslov v preteklem letu ter prosili za pomoč v prihodnjem. V letu 2008 so proslavili 52 let našega doma, 57 let prve slovenske maše v San Justu, 57 let slovenske osnovne šole Franceta Balantiča, 37 let Mešanega pevskega zbora San Justo, 32 let krajevnih Zvez mater in žena, 12 let Društva upokojencev in 5 let folklorne skupine Mladika. Sledila je okusna večerja. Malo pred polnočjo je predsednik prof. Karel Groznik pozdravil in voščil blagoslovljeno novo leto. Mladina je, pod vodstvom Metke Markovič Marinčič, zaplesala veseli ples. Ko je bila ura polnoči so si vsi navzoči voščili srečno novo leto, in radostno nazdravili.

PEVSKA SKUPINA ZARJA V SLOMŠKOVEM DOMU. V Argentino so prišli na turnejo ljudski pevci iz okolice Grosuplja (Račna in Čušperk) in Ljuba Jenče, pravljíčarka, pevka in raziskovalka slovenske kulturne dediščine. V nedeljo, 15. februarja, so nam pripravili lepo doživetje. Vodili so petje pri sv. maši, potem pa so nam predstavili svoj program. Gospa Ljuba Jenče je pripravila lep uvod, kjer je med drugim zatrdila: »Kdor

nima spomina, nima prihodnosti.« V imenu Slomškovega doma je goste pozdravila podpredsednica prof. Neda Vesel Dolenc. Sledil je nastop pevcev, ki so nam s petjem ljudskih pesmi in igranjem predstavili kakšno je bilo nekoč življenje na vasi. Petje so spremljali pristni ljudski inštrumenti: gosli, bisernica, piščal, glavnik, harmonika, orglice in lončeni bas. Pevci so bili oblečeni v dolensko nošo, kar je še poživilo pestrost. Zapeli so sledeče pesmi: *Ko dan se zaznava*; *Svet – Zadoro*; *Sijaj, sijaj sončece*; *Prav lušno je res na deželi*; *Snoč kaj so se fantje stepli*; *Nočni čuvaj*; *Hribčki ponižujte se*; *Snoč pa dav je slanica pala*; *Snoč mi je ukraden bil rožmarin*; *Po gorah grmi se, bliska*; *Lavdan premaga Turke pred Beogradom*; *Stoji tam beli grad*; *Nocoj pa je en fajn večer*; *Dekle, jaz te vprašam, Sejali smo bazuljka*; *Predi hči moja*; *Smo fantje skupaj zbrali se*; *Nevesta le jemlji slovo*; *Cejla noč sem okoli hodu*; *Stoji na bregu deklet*; *Prišla bo ta ljuba pomlad*; *Tam v vinskih goricah*; *Daleč v kraju tujem*; *Ko te čujem gozd šumeči* in *Mama, zapoj mi še enkrat pesmico*.

Občinstvo je navdušeno ploskalo tako prisrčnemu in pristnemu petju ter predstavi domačih običajev. Pri skupnem kosilu s prijatelji in sorodniki so pevci podarili predsedniku Slomškovega doma Marku Selanu in organizatorjem njihove turneje spominska priznanja.

Pevska skupina Zarja je ponesla slovensko pesem tudi v Mendoza in Bariloche. Nastopili pa so tudi v Slovenskem domu v San Martinu.

DUHOVNE VAJE ZA DEKLETA IN FANTE so bile od 27. februarja do 1. marca v Mallinckrodtu. Vodil jih je g. Pavle Novak. Udeležilo se jih je 35 mladih, ki so molili in premišljevali in se poglobljali v duhovnosti.

Naš Bog je Bog sedanjosti; ne sprašuje te, kaj si bil, temveč kaj si. –
Mojster Eckehart

malo za šalo...

MONDOR

- K pariškemu profesorju, pisatelju in kirurgu Henriju Mondoru pride izredno klepetava ženska, mu zgovorno potoži, kaj vse jo boli, in pove še sto in sto podrobnosti, ki z njeno

boleznijo niso v nobeni zvezi. Na koncu pravi:

"Vse moje težave so posledica preobremenjenosti."

Profesor odgovori:

"Nedvomno, gospa. Kar pokažite jezik!"

+

TALLEYRAND

Napoleonov minister za pomorstvo Degrès je dejal o Talleyrandu, znanem francoskem diplomatu in knezu:

"Kako naj bi ne bil ta človek bogat, ko pa je prodal vse, ki so ga kupili!"

+

Minister Talleyrand je priredil gostijo, na kateri je starejša dama izgubila zob. Zlobni politik ji je poslal konjski zob s sporočilom, da si šteje v čast, ker ji lahko nadomesti izgubo. Še istega dne je dobil odgovor:

"Spoštovani knez!

Mi, ki smo živeli v starih, lepih časih, vemo, kaj je prava vljudnost. Zato cenimo vašo brezhibno vzgojo in plemeniti okus, ko ste si dali izpultiti lasten zob, da bi mi povrnili malenkostno izgubo. Vaš zob bom kot dokaz vaše vljudnosti vkovala v zlato. Zagotavljam vam, da ne bom zamudila nobene priložnosti, ko bom lahko svojim gostom pokazala dragoceni spominek na Talleyranda.

Vaša vedno vdana

Éléonore markiza de Cardignan."

Naš največji praznik – Jure Rode	65
Vsa celica je polna aleluje... – Mati Elizabeta Kremžar	67
Jezus je vstal od mrtvih – Tonino Lasconi	68
Zapuščen od Očeta – François X. Nguyen Van Thuân	68
Čutimo s Cerkvijo – Nameni Apostolata molitve	71
Sporočilo za danes: Obnoviti dialog z Očetom – Tomaž Špidlik	73
Marko, evangelist, učenec apostola Petra – Silvester Čuk	75
Da bi te spoznali vsi ljudje, ki si jih ustvaril – Sv. Favstina Kowalska	76
Kristjani smo duhovni semiti – Alojz Rebula	79
»Posvečuj Gospodov dan!« – Lojze Kukovica	79
Vprašujete – odgovarjamo – Lojze Kukovica	81
Škof Rožman odide iz Ljubljane – dr. Kraljič	83
Naše litanije – Škof Rožman	86
Storilce partizanskih povojnih zločinov je treba kaznovati	87
Nekaj pripomb k izjavi cerkvenih zastopnikov – Stane Snaj	88
Duhovnik Marjan – Zbral in zapisal Marko Kremžar	88
Uganda premagala SIDO z zdržnostjo – Prevedel Marjan Hribar ..	91
Spanec je potreben kot zrak – Maja Hitij	92
Duhovno življenje je objavilo – Jure Vombergar	94
Iz naše kronike – Metka Mizerit	95

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Tito je bil zelo samokritičen, v Moskvi je pobijal samo jugoslovanske komuniste.
- Kadar si na vrhu, izgubiš občutek za realnost.
- Najprej moramo temeljito obračunati s preteklostjo, če hočemo ustvariti uspešno prihodnost.
- Sem proti vplivu velikih sosedov. Čemu bi imeli veliki vpliv na majhne, samo zato ker so 10-krat večji?
- Sedanost se na žalost čedalje bolj oddaljuje od nas v mračno preteklost.
- Kako spokojni smo bili, kadar so komunisti mislili namesto nas.
- Še pred nekaj leti nisem poznal nobenega tajkuna, zdaj jih srečam v vsakem časniku na prvi strani.
- Najboljši niso padli, pobili so jih.
- Lastniki medijev ne berejo časnikov, raje preštevajo denarce.
- Stalin ni samo lagal in kradel, ampak tudi pobijal, seveda ne zase, ampak za partijo.
- Slovenska tranzicija je pripeljala na rob še ene revolucije.
- Kučan, otrok Kominterne, svari Slovence pred kominternovsko miselnostjo.

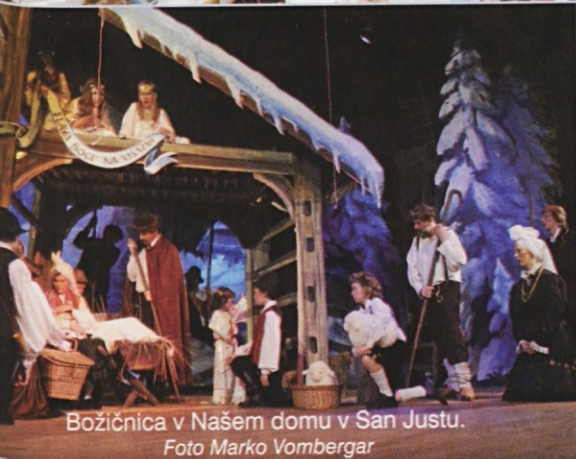
DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: Stane Snaj - Člana uredniškega odbora: Metka Mizerit in arh. Jure Vombergar - Oblikovanje in prelom: Rozka Snaj - Ramón L. Falcón 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Tisk: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - California 2750 C1289ABJ Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4301-5040 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. - ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA - ITALIJA: Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia - Gorica: Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. - AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$130; po pošti: \$170 - Bariloche: \$150 - OBMEJNE DRŽAVE: DŽ+BS: USD 90; brez BS: USD 65 - AMERIKA: DŽ+BS: USD 110; brez BS: USD 75 - EUROPA: DŽ+BS: €100; brez BS: €70 - OSTALE DRŽAVE: DŽ+BS: USD 120; brez BS: USD 80. - Pošiljanje po več izvodov skupaj zniža poštno stroške - Denarna nakazila na bančni (ne osební) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Duhovno življenje izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS

Božičnica v Našem domu v San Justu.
Foto Marko Vombergar

Mešani pevski zbor San Justo se je predstavil v
Tabladi in v Fatimi v Lomas del Miradorju.
Foto Marko Vombergar

Koncert pevskega zbora Lubnik iz Škofje Loke
v Slovenski vasi. Foto Matjaž Čeč

Turneja pevskega zbora Lubnik v Slovenskem domu v Mendoza (1-5). Škofjeloški pevski zbor Lubnik je obiskal naše rojake v Bariločah (6-8). Foto Matjaž Čeč

Correo Argentino Suc. 7 Bs. As. FRANQUEO PAGADO Concesión N° 6395 TARIFA REDUCIDA Concesión N° 2560

La Vida Espiritual Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena. Director: Mons. dr. Jorge Rode Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877 Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - California 2750 - C1289ABJ Buenos Aires - Argentina